

NAŠA USODA JE ODVISNA OD NAS

Pred 25 leti so se oglašile v naših gozdovih prve partizanske puške in hkrati z njimi je zadonela partizanska pesem. Slovenci smo po številu majhen narod, pa smo kljub temu našli v sebi dovolj moči, da smo se uprli tujemu, fašističnemu zavojalcu. Komunistična partija Slo-

venije je pod zastavo upora združila v boju za srečnejše svobodne dni deset-tisoče Slovencev.

Niso se uresničile črne napovedi maloštevilnih klečepalnikov, ki so se hoteli udinjati okupatorju že prve dni po njegovem prihodu. Ti so napovedali narodno osvobodilnemu gi-

banju v Slovenji hiter in žalosten konec. Razvoj dogodkov je pokazal, da ljudstvo zmore pod dobrim vodstvom zelo veliko in da zmore še več, če ima pred seboj jasen cilj. V začetku maloštevilni partizanski oddelki so se množili in dobivali v bojih nove izkušnje. Razvijali so se ramo ob ramo s partizanskimi odredi, brigadami, divizijami in korpusi bratskih narodov Jugoslavije ter v vsakodnevnih spopadih s sovražnikom vjevali veliki boj za svobodo in hkrati kovali bratstvo in enotnost naših narodov.

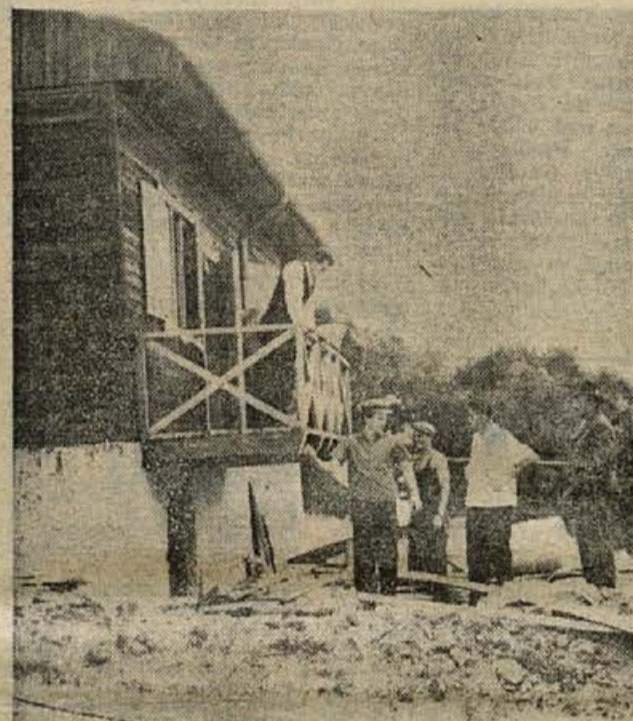
Od česa je odvisen obstoj naroda in kako je boj slehernega naroda povezan z vsem človeštvom, je povedala Vida Tomšič na VI. kongresu SZDL Slovenije z besedami:

»... Usoda slovenskega naroda je torej resnično odvisna predvsem od ustvarjalne aktivnosti vseh njegovih članov, vsakogar od nas. Le tako s svojo socialistično kvaliteto lahko presežemo svojo majhnost, le tako smo lahko pionirji novih, človeka vrednih odnosov doma in v svetu.

Ko na svojih tleh dejavno dokazujemo moč in neslutene možnosti demokratične socialistične prakse, ko se skupno z delovnimi ljudmi in narodi cele Titove Jugoslavije povezujemo v dejavni solidarnosti z vsemi socialističnimi silami sveta, stojimo v prvih vrstah boja za osvoboditev človeštva, boja proti razrednim sovražnikom delovnih ljudi, kolonializmu in imperializmu. V nezadržnem in zmagovitem nastopanju teh sil na vseh frontah sveta postaja naš prispevek vse pomembnejši...«

NIKOLAJ PIRNAT: Partizanka

V NEDELJO OTVORITEV KOČE NA SMUKU — Kot goba po dežju je nad Belo krajino na Smuku nad Semičem zrastle še ena planinska postojanka, v katero so Semičani vložili mnogo prostovoljnega dela. Samo neplačanih prevozov so naredili 60, nekateri so peljali tudi po šestkrat, samo da bi bila kočica postavljena do roka! Otvoritev bo to nedeljo ob 9. uri dopoldne. Pečenih jančkov in prašičkov na ražnju ne bo manjkalo, za žejo pa bodo točili pristno semiško kapljico. Pogumni šoferji lahko pripeljejo z avtom prav do kočice, priporočamo pa, naj raje parkirajo v Semiču na trgu, na Krču pri ambulanti ali pri Bukovcu na vrtu, saj je od Semiča do Smuka le slabih 30 minut hoje. Na sliki: okrog kočice končujejo še zadnja dela. (Foto: Dergane)

OD 21. DO 31. JULIJA

Trajen dež z ohlaiditvijo okrog 23. in 29. julija, lepo vreme pa okrog 21. in 25. julija. V ostalem nestalno s krajevnimi nevihtami. Dr. V. M.

Avtobus zgrmel 35 metrov daleč po bregu do Krke

V torek ob 12.30 je z Ljubljanske ceste nad železniškim tunelom v Novem mestu zapeljal čez pločnik in po strmem bregu 15 m globoko avtobus podjetja SAP iz Ljubljane. V njem sta bila samo šofer in sprevoznik. Škode je za 6 milijonov starih dinarjev.

Avtobus LJ-391-73 je ob 12.30 uri peljal iz mehanične delavnice »Gorjancev« v Bršljinu proti avtobusni postaji v Novem mestu, kjer bi moral ob 12.30 odpeljati na redni progi Novo mesto—Dobropolje. Na nepreglednem ovinku nad tunelom mu je nenadoma pripeljal nasproti avtobus »Gorjanci« NM-28-76, ki ga je tik pred srečanjem pričelo zanašati na levo. Trenutek zatem sta avtobusa že trčila: Novomeščan v zadnji konec Ljubljana, ki se mu je skušal umakniti v desno. Udarec je bil za Ljubljana na usoden — odneslo ga je še bolj v desno, čez strm breg in preko sprehajalne poti prav do obale Krke, kjer se je ustavil z zadnjim desnim koncem v vodi, sprednji del pa je obvisel na drevesu. V avtobusu sta bila na srečo samo šofer in sprevoznik, ki so ju takoj po nesreči odpeljali na nezgodni oddelk bolnišnice v Kandiji. Sprevoznik Pavle Prhaj, 21, iz Dobropolja je dobil globok urez na desni rami, rano nad desnim očesom in zlom desne

noge, šofer Simon Brnez, 29, iz Ljubljane pa si je natomil desno ključnico in dobil več manjših odrgnin.

Ko smo šoferja takoj, ko si je opomogel, vprašali kako je prišlo do nesreče, je povedal:

»Avtobus, ki sem ga srečeval, je zaviral za nekim kolesarjem. Pričelo ga je zanašati in nisem se mogel toliko ogniti, da me ne bi dosegel. Zbilo me je preko pločnika, kjer sem podrl betonsko klop, nato pa se je avtobus pričel kotahiti navzdol proti Krki. Vesel sem, da sem ostal živ...«

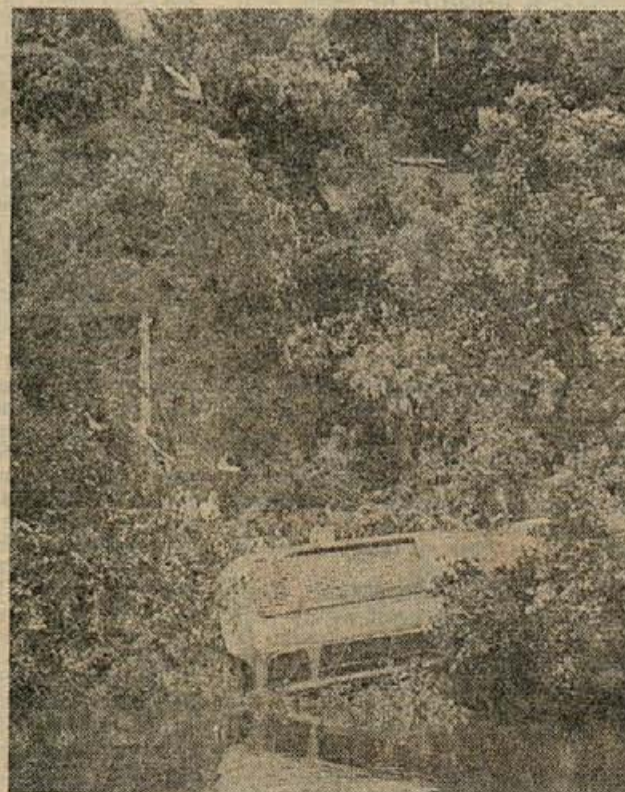
Jože Knez, šofer avtobusa NM-28-67 je povedal:

»Ko sem peljal v ovinek, sem 20 metrov pred seboj nenadoma zagledal kolesarja, ki je vozil skoraj po sredini ceste. Moral sem naglo zavreti, če ga nisem hotel povožiti, ker mi je nasproti prihajal SAPov avtobus. Pričelo me je zanašati v levo...«

SAPov avtobus je po bregu med gostim grmovjem in ovjalkami lomil in celo rival do 30 cm debela drevesa. Za-

stopnik podjetja SAP je izjavil, da je na njihovem avtobusu najmanj za 6 milijonov

S din škode. Na avtobusu »Gorjanci« je škode za 1 milijon S din. M. MOSKON

Avtobus je po bregu (od znaka do vode) naredil 35 metrov dolgo pot na višinski razliki več kot 15 metrov

Ruža Lucija Petelinova:

Zdaj v juliju

Zdaj v juliju je zemlja polna rož, med njimi so žareče kakor kri... Čimveč si naložimo jih v naročje, tovariši, potem poiščimo poti, ki skoz grmovje in šumeči les v kamnito, strmo vodijo pobočje in tam visoko, spod previsne skale ozrmo se po svetu naokrog: glej, tam bile so naše postojanke, tam so se naše čete v boj pognale, tam se je vas izpremenila v pogorišče in tam še zdaj nešteto src besedo onemelih ustnic išče... A tukaj, tukaj, kjer zdaj stojimo, tu, kamor naša je mladost dospela, s sovražno kroglo v svojem mladem sreču je naše zemlje hči izkravala. Krog nje bili tovariši so zbrani in hrabro svoje skrivali solze, ko je dahnila: »Sonca še, še zraka, vode ptic in rož!« »Vse boš imela,« šepetali so v slovo ji njeni bratje partizani. Minila leta so, poletja, zime, pomladi prebežale in jeseni, a ona tukaj, v tej previsni steni ostala tajno živa je, vsa bela... Ogrevna nje podoba večno sonce, krog nje igrivi se pode vetrovi, globoko spodaj klototajo vode, visoko zgoraj ptic veslajo jate... Le rož ni zanjo v silni tej strmini! Ni zanjo rož? Da rož ni zate!? Dokler zlati nam sonce domovino, mladost nosila ti jih bo v planino, kjer v tvoj spomin je obklesana skala!

Ne, partizanka, ne, ti nisi pala!

Za dan vstaje slovenskega naroda iskreno čestitamo vsem borcem, aktivistom in aktivnim udeležencem NOB ter hkrati želimo vsem delovnim ljudem čimveč uspehov pri delu in v življenju.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

PRED KORENITIMI SPREMENBAMI

Iz razgovora republiškega sekretarja za kulturo in prosveto Toma Martelanca in njegovega namestnika Borisa Lipužiča z novinarji 7. julija.

V dosedanjem sistemu financiranja šolstva ni bilo mogoče odpraviti osnovnih hib, ki so se v teku let še večale. Posebno v osnovnem šolstvu, ki so mu krojile usode občine, je ponekod prihajalo do kričeih nesorazmerij in razponov, pri katerih ni bilo enako delo enako vredno. Ta nasprotja so imela svoje korenine v velikih razlikah gospodarske moči občin, včasih pa tudi v preloženem razumevanju občinskih skupščin. To, da so bile odvisne od proračuna in da so stalno nastopale le kot potrošnik, ne pa kot ustvarjalec in samoupravljavec, je jemalo šolam samostojnost in čut za gospodarnost, ker ni so mogle dolgoročno razpolagati z lastnimi sredstvi. Prihajalo je celo do tega, da so šole zaradi dobrega gospodarjenja in prihrankov v naslednjem letu dobivale prav zaradi tega manj denarja, kot bi ga sicer. Njihov ekonomski položaj ni bil neposredno vezan na splošni ekonomski napredek, temveč je bil odvisen od niza drugih, večkrat prav subjektivnih meril.

Na shodih šolnikov v manj razvitih področjih se je vse boljše pojavljala zahteva po enotni izobraževalni skupnosti v vsej Sloveniji. Ustava resda zagotavlja vsem otrokom enake možnosti za šolanje, toda ekonomsko se nismo tako močni, da bi mogli to uresničiti, ker so želje in možnosti še precej vsakega.

V tem stanju se je treba odločiti za nov, boljši način financiranja šolstva. Nič ne pričakuje čarobne palice, pričakujemo pa, da nam bo s pomočjo najširšega družbenega dogovora, ki je pogoj za sprejetje zakona, uspelo najti tako obliko, ki bo hibe odpravljala in financiranje postavila na trdne temelje. Vsi se moramo zavedati daljnosežnih posledic neustreznega načina financiranja tako pomembne dejavnosti. Poiskati je treba način, da se bo materialno stanje šolstva razvijalo v skladu z razvojem proizvodnje.

Osnutek predloga novega zakona, ki ga je objavil republiški sekretariat za prosveto in kulturo, vsebuje vrsto alternativ, ki naj čim bolj razjasnijo vse možnosti z željo, da bi s skupnimi močmi našli najustreznejšo. Okvirni zvezni zakon pušča republikam skoraj proste roke. Novi viri financiranja — prispevek iz osebnega dohodka, del prometnega davka od maloprodaje in prispevek od investicij — v osnutku ne vsebujejo števil. Zanje se je treba šele odločiti. Ni pa se treba bati, da bo šolstvo v skupnem znesku dobilo manj, kot je doslej. Tudi državljani ne bodo smeli dodatno obremeniti, ker višino prispevkov od osebnih dohodkov omejuje zvezni zakon.

Druga najpomembnejša novost, ki izhaja iz prve, so izobraževalne skupnosti — samoupravne enote; te bodo samostojno razpolagale z denarjem, ki se bo zbral na omenjeni način. Kolikšno ozemlje naj bi izobraževalne skupnosti obsegale, je važno, toda še odprto vprašanje. Manj razviti bodo nedvomno za večje regije, kar pa ne bo smelo vplivati, da ne bi bilo šolstvo še vedno odsev gospodarskega stanja, čeprav bo razlike zmanjševalo.

Skratka: alternativ je več, podrobnosti pa niso določene, da ne bi zamagljali bistvenih sistemskih vprašanj. Potrebni bodo še posebni zakoni, ki bodo urejali drugostopenjski študij, posebno šolstvo, štipendiranje, prevoze učencev, šolsko prehrano, in številni izračuni.

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo poziva vse zainteresirane k široki, temeljiti razpravi. Pripombe in predloge je treba dostaviti do 20. septembra letos, izobraževalne skupnosti naj bi bile ustanovljene do 1. decembra, novi sistem financiranja pa uveden s 1. januarjem 1967. Podrobnosti so bile objavljene v »Delu« 5. julija.

M. LEGAN

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik DR Vietnam Ho Si Minh je razglasil delno mobilizacijo. Po njegovem mir se sedaj ne pride v poštev. Ljudstvo Severnega Vietnam se bo bojevalo — do zmage.

Predsednik ZDA Johnson pripravljaja ukaz o razširitvi bombardiranja na vrsto novih objektov, ki so se jih doslej izogibali. Njegove besede, po katerih bodo ZDA posvečale še večjo pozornost Aziji, ne obetajo nič dobrega. Kaj pa ima Azija od te pozornosti?

Peking pri vsem tem gorju vietnamskega ljudstva ni tako nedolžen, kot se dela. S svojimi psevdorevolucionarnimi gesli, s svojo teorijo o »papirnatem tigru«, ki mu pojemajo moči, je precej prispeval k nepopisni nesreči vietnamskega ljudstva. S tem spravlja v nevarnost tudi svoje ljudstvo, saj je moral te dni opozoriti svet, da bo Kitajska posegla v vojno, če se bodo pojavile ZDA na njenih mejah.

Znani ameriški publicist Lippmann se vprašuje: če ne bomo dobili vojne z bombami, kako potem? V Severnem Vietnamu evakuirajo civilno prebivalstvo iz mest; to pomeni, da se pred bombami ne nameravajo vdati.

U Tant, generalni sekretar Združenih narodov: »Vojna v Vietnamu ima že kralj svetovne vojne.«

To so zaskrbljujoče napovedi. Če k temu dodamo še vznemirljive vesti o tem, da je ameriško bombardiranje Severnega Vietnamu čedalje, silovitejše, se moramo upravi-

čno vprašati: kam to vodi? Ameriške letalske sile opravijo vsak dan po 200 in več poletov. Vietnamsko ljudstvo se šibi pod ameriški bombami. Zadnje dni je prišlo tudi do prvih večjih letalskih spopadov. Severnovietnamsko topništvo uporablja čedalje več raket. Ofenziva v Južnem Vietnamu se približuje mejam Severnega Vietnamu. Ali je res upravičen strah,

NA ROBU PREPADA?

da se bo zdaj zdaj vojna razširila? Mar bi res radi spremenili naš svet v svet človeških spačkov?

Junaštvu in trpljenju severnovietnamskega ljudstva uživa simpatije svetovne javnosti. Pod pritiskom javnega mnenja morajo celo vlade številnih držav obsoditi ameriško agresijo v Vietnamu. Predsednik francoske republike de Gaulle je izrazil zaskrbljenost nad usodo vietnamskega naroda. Predsednica indijske vlade Indira Gandhi je predlagala sklicanje konference o Vietnamu. Takih in podobnih pobud je še več. Skozi črne oblake, ki se zbirajo k nevihti, se približajo tudi sončni žarki. Ko bi jih bilo še več!

Upravičen srd trepečega ljudstva spričo barbarstva ameriških letal, ki sejejo smrt, je prikupil do roba: iz Severnega Vietnamu so sporočili, da bodo sodili ujetim ameriškim letalcem kot vojnim zločincem. Podpredsednik ZDA Humfrey grozi: »Za Severnovietnamce bi bila to najnevarnejša stvar, ki bi jo lahko začeli.« In predsednik odbora za vojaške zadeve ameriškega senata: To lahko privede do uporabe sile, ki bo spremenila deželo v puščavo.

Kakšno pravico imajo ZDA, da tako grozijo? Čeprav tudi sami upamo, da bodo ravnali Severnovietnamci z ujetniki umerjeno, v skladu z določbami ženevske konvencije o vojnih ujetnikih, moramo vendarle vprašati ZDA: kako pa vi ravnate s svojimi ujetniki v Vietnamu? Ali vi spoštujete določbe ženevske konvencije? Kdo vam je dal pravico, da se obnašate v Vietnamu kot na svoji zemlji — proti volji ljudstva, ki si želi le svobodo? Ali tako, kot je zapisal zunanje politični komentator »Dela« Miran Suštar: mar nimajo Vietnamci enake pravice, kot so jih imeli ameriški naseljenci leta 1776, ko so se bojevali za svobodo? Ali so morda po mnenju ZDA Vietnamci manj vredno ljudstvo, ki nima enakih pravic in ki mu morajo drugi z orožjem in sejanjem smrti ukazovati, kakšen red naj bo v hiši?

Vojna v Vietnamu je na robu prepada, toda še ni prepoznano!

Gospa Bandaranaike pri brežiških ženah

V Posavskem muzeju so brežiške žene v nedeljo, 17. julija, sprejele visoko gostjo. Na razgovor so povabile gospo Sirimavo Bandaranaike, predsednico stranke svobode na Ceylonu, ki se trenutno zdravi v Cateških Toplicah. Gostjo so pozdravili tudi predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij iz Brežic.

Gospa Bandaranaike se je vabilu rada odzvala. V sproščnem pogovoru je zbranim ženam odgovarjala na vsa vprašanja o življenju na Ceylonu, obenem pa se je zanimala za dejavnost in probleme žena v brežiški občini, za samoupravljanje, otroško varstvo in druga vprašanja. Razgovoru je sledil obisk muzejskih prostorov, kjer jo je ravnatelj muzeja seznanil z bližnjo in daljno preteklo-

stjo Spodnjega Posavja. Ogled muzeja je gospo Bandaranaike zelo navdušil in je to svoje zadovoljstvo tudi opisala v knjigi gostov. Njena želja je, da bi Jugoslavija in Ceylon še naprej gojila prijateljske stike in te vezi še poglobljala.

Ob slovesu so ji žene izročile za spomin simbolično darilo. Predsednik občinske skupščine tov. Milan Sepetavc se ji je v imenu vseh prisotnih zahvalil za obisk in ji zaželel prijetno počutje ter uspešno zdravljenje v Cateških Toplicah. J. TEPPEY

Edvard Kardelj na Raki

V ponedeljek, 11. julija, sta na Raki v krogu sošolcev in predstavnikov občine Krško praznovala 37letnico matere Edvarda Kardelja in Franc Kimovec — Žiga. Oba sta leta 1929 skupaj z upraviteljem osnovne šole na Raki, tovarišem Leonom Komanom maturirala na učiteljskišči v Ljubljani. Pri praznovanju so bili tudi

predsednik občine Krško tov. Javorič, predsednik SZDL Krško tov. Markovič, akademski kipar Stoviček, direktor tehnične šole Krško, tov. Stih ter drugi. Predsednik SZDL tov. Markovič je ob tej priložnosti podaril tovarišu Kardelju plaketo Janeza V. Valvasorja, tovarišu Komanu pa mu je dal poveljano fotografijo Rake. Razen tega se je tovariš Kardelj dogovoril s kiparjem Stovičkom, da ga bo ta medaljiral.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

NOVI PREDPISI O DEVIZNEM POSLOVANJU. Zvezni in gospodarski zbor sta sprejela zakone o deviznem poslovanju, o kreditnih poslih s tujino ter o spremembah zakona o socialnem in zdravstvenem zavarovanju. V razpravi o teh predpisih je podpredsednik ZIS Boris Kraigher med drugim rekel:

»Čeprav je minilo že skoraj leto dni od gospodarske reforme, so procesi za izboljšanje gospodarjenja, za večjo organiziranost in boljše delovanje našega tržnega mehanizma še vedno počasni. Te procese je mogoče pospešiti samo z določnejšimi ukrepi.«

To je začetek nove, pomembne etape v uresničevanju gospodarske reforme. Z revalorizacijo osnovnih sredstev in s spremembami amortizacije bomo skušali urejati odnose v delitvi. S predpisi o deviznem poslovanju bomo izvajali proces liberalizacije blagovne menjave in poslovanja s tujino. Odprli bomo vrata vplivu tuje produktivnosti na našem trgu. Naše gospodarstvo bomo spravili na takšno raven, da bo lahko delovalo čim bolj enakopravno s svojimi partnerji na svetovnem trgu. Začel se bo proces svobodnega tekmovanja s produktivnejšim svetom. Pri tem naslednjem cilju, da je treba ohraniti stabilizacijo domače valute in zagotoviti proces in konvertibilnemu dinarju. Dinarški dohodek mora postati glavni motiv gospodarjenja, devize morajo postati sestavni del sredstev gospodarjenja.

PRVA SEJA KOMISIJE ZA REFORMO ZKJ. »Zveza komunistov se mora,« je rekel Mijalko Todorović, ko je začel prvo sejo komisije, »če hoče voditi reformo družbe — in voditi jo mora, ker brez Zveze komunistov reforma niti ne more biti — v tej fazi tudi sama reformirati.« Na seji komisije so sklenili, da bi bilo treba o teh vpra-

šanjih začeti splošno partijsko javno debato, v kateri bi sodelovali vsi člani, organizacije in komiteji. K debati bi pritegnili tudi razne znanstvene inštitute, druge institucije in organizacije ter vse, ki lahko v tem pogledu kaj pripomorejo.

ODPIRANJE VRAT VPLIVU TUJE PRODUKTIVNOSTI

KAJ JE AVTORITETA? Politični sekretar CK ZK Srbije Jovan Veselinov je na sestanku političnega aktiva Kosmeta med drugim govoril tudi o vplivu avtoritete v našem družbenem življenju. Preprost človek čedalje bolj gleda na avtoritete na podlagi sklepov in jih ocenjuje po tem, kako se ti sklepi izvajajo. Avtoritete so lahko samo tisti, ki gredo v korak s časom.

KRIVICNE PARTIJSKE KAZNI. Kontrolna komisija ZKJ je na svoji zadnji seji obravnavala pritožbe članov. Ugotovila je pojave kršitev statutarnih določb, zlasti ob izrekanju partijskih kazni. Menila je, da je treba poklicati na odgovornost vse, ki so pripomogli, da so bile izrečene krivične kazni.

PISMO ZVEZNE KONFERENCE SZDLJ. V njem je med drugim rečeno, da je treba razviti široko politično akcijo za razvoj samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije. Razviti je treba takš-

ne odnose v organizaciji in odborih, med članstvom in forumi, ki bodo najbolj ustrezali potrebam in zahtevam delovnih ljudi.

ZACELI SO GRADITI KLINIČNI CENTER. Te dni so položili prvi temelj za klinični center v Ljubljani. Sredstva za objekt, v katerem bo 911 postelj, so že zagotovljena in znašajo 74 milijonov novih dinarjev.

VEČJE PREMIJE ZA MOTORNA VOZILA. Na skupščini jugoslovanske skupnosti zavarovanja so govorili o nujnosti sanacije zavarovanja motornih vozil, kjer premije ne zadostujejo več za kritje škod, ki naglo naraščajo spričo čedalje številnejših prometnih nesreč na cesti. Najprej so menili, da bi povečali premije za 79 odstotkov in da bi nekatere škode poravnali le delno, oziroma jih sploh ne bi poravnali. Nato so sklenili, da se bodo lotili sanacije drugače, tako da premij ne bi bilo treba povečati za 79 %, temveč za manj.

EPILOG NESREČE V ODRANCIH. Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti so izrekli kazni ljudem, ki so odgovorni za nesrečo, ko se je porušila cerkvena kupola. Inž. Stojana Globočnika so obsodili na dve leti zapora, zidarskega mojstra Martina Horvata na eno leto in župnika Alojza Kozarja na deset mesecev zapora. Krivi so, ker so delali v nasprotju s predpisi o gradbeništvu.

REORGANIZACIJA V SLUŽBI DRŽAVNE VARNOSTI. Zvezni sekretar za notranje zadeve je te dni izjavil sodelavcu TV Jovanu Ščekiču, da je v teku reorganizacija državne varnosti, in sicer v duhu sklepov IV. plenuma CK ZKJ. Vendar to službe ne ovira, da ne bi redno opravljala svojih nalog v boju proti notranjemu in zunanjemu razrednemu sovražniku naše dežele.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

WILSON V MOSKVI — Predsednik britanske vlade Wilson se je mudil na obisku v Sovjetski zvezi. Formalni razlog za ta obisk je bil ogled industrijske razstave Velike Britanije. Resničen namen: izmenjava stališč o mednarodnih vprašanjih.

DOSLEJ SESTRELILI 1200 AMERISKIH LETAL — Te dni so v Severnem Vietnamu sporočili, da so doslej sestrelili 1200 ameriških letal. Zadnje čase so se ameriška letala večkrat spopadla s skupinami severnovietnamskih lovskih letal »Mig 21«.

DELEGACIJA SZDLJ V NEMSKI DEMOKRATSKI REPUBLIKI — V NDR se je mudila delegacija SZDLJ s predsednikom Lazarjem Koliševskim. Z delegacijo nacionalne fronte NDR je sklenila, da je treba okrečiti in razširiti dosedanje sodelovanje med obema organizacijama.

ZAOSTRITVE V JUŽNI AMERIKI — Med državami Latinske Amerike že dalj časa obstajajo hudi ozemeljski spori. Bolivija terja izhod na pacifiško obalo. Paragvaj obtožuje Brazilijo, da je »nasilno zavzela« nekatera obmejna ozemlja. Ozemeljski spori so tudi med Ekvadorjem in Peruom, Argentino in Čilom, Venezuelo in Gvajano itd.

ROMUNIJA ZA RAZPUST BLOKOV — Pred političnim aktinom Bukarešte je generalni sekretar CK KP Romunije Nicolae Ceausescu med drugim rekel, da da bi z razpustom agresivnega bloka NATO, potem pa tudi varšavskega pakta, utrlj pot k bližnji napetosti v Evropi. Romunija se v svoji politiki zavzema za razvoj prijateljskih odnosov in bratskega multilateralnega sodelovanja s vsemi socialističnimi državami. Odnose je pripravljena navezovati s vsemi državami, ne glede na njihovo družbeno ureditev.

KY PREOSNOVAL VLADO — Predsednik vlade Južnega Vietnamu Ky je preosnoval vladu, da bi tako omilil njen vojaški značaj. Uvedel je položaj drugega podpredsednika vlade; ta položaj je zaval civilisti, pripadniku budistične ločine. V nekaterih drugih resortih je okreplil vojaški vpliv.

BOMBARDIRANJE SIRSKEGA OZEMLJA — Izraelo letalstvo je bombardiralo ozemlje Sirije. Ob tem agresivnem aktu je prišlo v arabskem svetu do ostre reakcije: Irak, Jordan in ZAR obljubljajo pomoč Siriji. Njihove letalske sile so v stanju pripravljenosti.

HUDE OBTOŽBE — Vodja socialistične opozicije v avstrijskem parlamentu je obtožil vladno ljudsko stranko, da dostojne ni dala pobude niti ni pokazala dobre volje, da bi pri opravljanju državnih zadev navezala plodno in konstruktivno sodelovanje z opozicijo.

Togi predpisi ovirajo sodelovanje

Navzlic temu že več let uspešno poslovno sodelujeta Tovarna celuloze in papirja DJURO SALAJ v Krškem in Kmetijsko gozdarsko podjetje v Brežicah pri zasajanju sodobnih topolovih plantaž

Skupna korist gozdarstva kot proizvajalca lesne surovine in industrije celuloze ter papirja in predelovalca te surovine je v svetu ustvarila zelo tesno in plodno sodelovanje med tema zelo pomembnima gospodarskima panogama. V raznih deželah imajo različne načine in oblike sodelovanja. Ponekod so gozdarski obrati in tovarne celuloze ali papirja združeni v enotno podjetje, druge pa nastopa papirna industrija kot investitor v gozdarstvu itd.

Pri nas o sodelovanju do pred nekaj leti ni bilo sledu. Posebno velja to za Slovenijo. Ko je kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice, da bi izboljšalo materialno osnovo in hkrati tudi izkoriščanje gozdnih in drugih zemljišč v intenzivnejši proizvodnji, pričelo leta 1961 na naj sodobnejši način obnavljati plantaže hitro rastočih topolov, je tovarna celuloze in papirja DJURO SALAJ v Krškem kot prva v Sloveniji začela takoj z velikim razumevanjem podpirati akcijo. Najtesnejše sodelovanje in izredna oboje-

stranska pripravljenost ter sofinanciranje obnavljanja plantaž pa so zadevali ob neživljenjske predpise finančnega poslovanja, ki še danes ovirajo širokopoteznejše sodelovanje obeh. Čeprav so se sedaj stvari vendarle nekoliko razjasnile, še vedno ne moremo trditi, da gre vse gladko in da je zadoščeno formalnostim. Treba bi bilo spremeniti marsikateri predpis in sprejeti nove, ki bi življenjsko urejevali, dopuščali ali celo predpisovali najširše oblike skupnih vlaganj v biološke investicije gozdarstva.

Do konca letošnjega leta bo v Vrbinu pri Brežicah okrog 400 ha plantaž hitro rastočih topolov. V naslednjem 8-letnem razdobju bodo vsa-

nanj lahko zagotovo pričakujemo v prihodnjih letih vedno večje hektarske prirastke. To potrjujejo tudi naše 4-letne poskusne meritve. Navedene hektarske zaloge in prirastki topolov skorajda niso primerljivi z zalogami in prirastki npr. smrekovega gozda, ki to zalogo doseže šele po približno 30 letih starosti. V naših ekoloških razmerah dosega smreka največ 10 m³ povprečnega letnega prirastka.

Visoki prirastki topolovih nasadov, o katerih smo še pred nekaj leti le brali v tujih strokovnih knjigah in morda v naših investicijskih elaboratih, utemeljujejo ekonomičnost zasajanja plantaž. Te prirastke so na topolovih plantažah, ki jih skupno snu-

Topolova plantaža v šestem letu starosti v Vrbinu pri Brežicah (Foto: V Jenko)

ko leto zasadili novih 100 ha, tako da bo do konca 1973. leta skupno 1200 ha. S to površino bodo zemljišča, primerna za topolove plantaže, v Spodnjem Posavju izčrpana. Površina 1200 ha je ob 12-letni sečni zrelosti plantaže zelo primerna, ker bodo po letu 1973 vsako leto posekali in na novo pogozdili 100 ha plantaže.

Ta posek bo dal okoli 35.000 kubičnih metrov prvovrstnega topolovega lesa.

Najstarejša topolova plantaža v Vrbinu pri Brežicah bo letos stara 6 let. Zasajena je bila spomladi 1961 z desetimi različnimi sortami topolov. Med njimi prednjačijo po prirastku italijanske sorte, zlasti sorti I - 214 in I - 476. Slednja je imela v petem letu že 93 m³ lesne mase na 1 ha. Enoletni prirastek pa je znašal lani okrog 32 m³. Pri tem je treba poudariti, da prirastek in lesna masa ne raste s starostjo enakomerno, temveč pospešeno. Na osnovi splošno znanih strokovnih dog-

jeta tovarna celuloze in papirja DJURO SALAJ v Krškem in kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice, že dosegli.

VLADO JENKO
dipl. inženir

Dopolniti zakon o delovnih razmerjih

Predsedstvo ObSS Novo mesto je na nedavni seji razpravljalo o dopolnitvah temeljnega zakona o delovnih razmerjih. Na seji so menili, da je zakon preveč ohlapen in bi ga bilo zato treba dopolniti. Dobra plat novega zakona je predvsem v tem, ker spodbuja delovne organizacije k samoupravnemu urejanju delovnih razmerij. Zategadelj bi bilo treba spremeniti samo določila, ki so zaradi ohlapnosti dvoumna. Na seji so razen tega sklenili, da je treba po delovnih organizacijah pričeti z najširšo razpravo, v kateri naj neposredno prizadeži delavci dajo predloge za dopolnitve.

Premalo denarja za telefon

Ljudje v Poljanski dolini si že dolgo žele sodobno in hitro telefonsko zvezo s svetom, posebno s Kočevjem in Ljubljano. Zdaj sicer imajo telefonsko zvezo, vendar je počasna (za Kočevje preko Novega mesta) in zastarela.

Za napeljavo telefona bi potrebovali 32.600 N din (samo za material in strokovna dela, ostalo bi opravili prebivalci sami), od dotacije, ki jo bo letos dobila krajevna skupnost, pa jim bo za ta namen ostalo le 22.500 N din. Nekaj bo prispevala za telefonsko napeljavo tudi krajevna skupnost Vimolj, vendar je kljub temu še vprašanje, če bo Poljancem uspelo nabrati dovolj denarja.

V septembru bo plenum občinskega odbora SZDL

V začetku septembra bo v Krškem razširjeni plenum občinskega odbora SZDL. Na njem bodo razpravljali o osnutku zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje. Ker morajo do 20. septembra dostaviti republikanski sekretariatu za prosveto in kulturo svoje mišljenje o zakonu, so sklenili, da bodo šole in ostale organizacije poslane Socialistični zvezi pripombe na ta osnutek. Na plenumu bodo pripombe analizirali, jih uredili in poslali sekretariatu.

SPREJMEMO več krojaških pomočnikov

Samska stanovanja zagotovljena.
Ponudbe pošljite na Krojaštvo, Medvode, do 15. 8. 1966.

III. sejem sadja in povrtnin v Novem Sadu

Od 1. do 7. oktobra letos bo v Novem Sadu III. jugoslovanski sejem sadja, povrtnin in predelovalne industrije. Na sejmu bodo poleg omenjenih panog razstavljali tudi najnovejše dosežke na področju embalaže, kemične industrije in industrije strojev in opreme za sadjarstvo in vrtnarstvo.

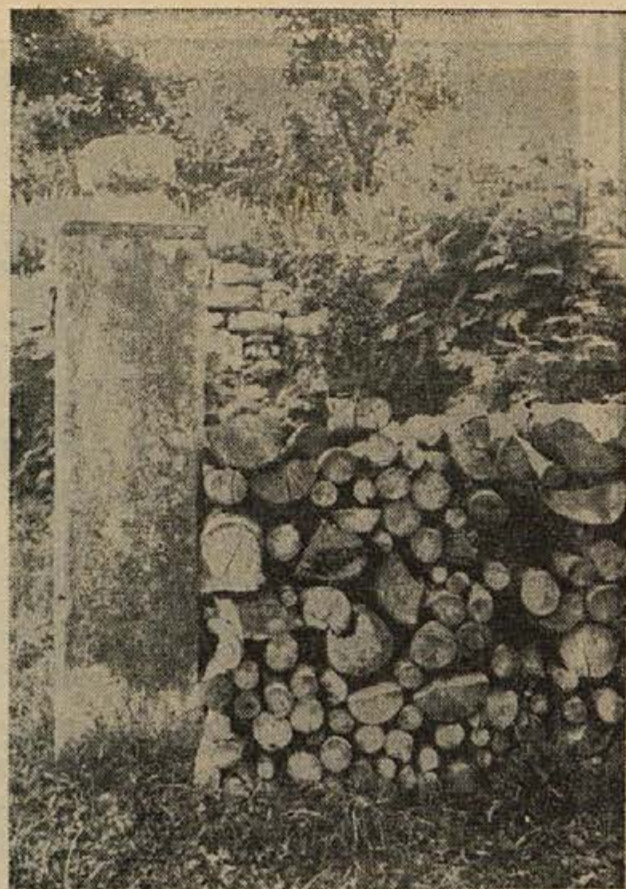
Med potrošniki in proizvajalci je za sejem zelo veliko zanimanje, saj bodo imeli tu lepo priložnost sklepati poslovne pogodbe.

Cene še naraščajo

Na tedenski sejmi prašičev v Novem mestu je bilo 18. julija pripeljanih 421 pujskov in starosti od 6 do 12 tednov in 13, starih od 3 do 6 mesecev. Prodanih je bilo 390 prašičev, mlajši po ceni od 16.000 do 24.500, starejši pa od 25.000 do 34.000 S din. Zaradi pomanjkanja prašičev so bile cene spet višje kot na prejšnjem sejmu.

Sejem v Brežicah

16. julija je bilo na tedenski sejmi v Brežicah pripeljanih 450 prašičev, starih od 3 mesecev, nad 3 mesece starih pa 20. Prodanih je bilo 360 do 3 mesece starih (po 900 S din kilogram žive teže), starejših prašičev pa je bilo prodanih vseh 20 (po 600 do 650 S din).

LES OB SRAMOTNEM KAMNU. Ob sramotni kamen, kamor so včasih privezovali nepokorne tlačane, tatove, goljufe in podobne, so dali letos Predgrajci — les. Menda je v tem nekaj simbolike, saj so cene lesu na levi strani Kolpe drugačne kot na desni, čeprav teče reka skozi isto državo, kjer veljajo za vse ljudi isti predpisi. Dvomljivo pa je, če je prav les kriv za to zmedo cen in če ne bi nemara moral biti kdo drug privezan ob tem stebru. (Foto: J. Prime)

Mednarodni kongres esperantistov

V Budimpešti bo od 31. julija do 8. avgusta 51. mednarodni kongres esperantistov. Te kongres je namenjen izmenjavi izkušenj med esperantisti celega sveta. V okviru kongresa bo tudi III. festival lepih umetnosti (originalne poezije in proze, slikarstva in kiparstva z odgo. varjačo temo in drugo) in več ekskurzij.

Teden dni prej pa bo v Pečuju na meji proti Jugoslaviji kongres mladine in študentov esperantistov. Razen tega bosta v tem času še kongres slepih esperantistov in Otroški kongres. Otroci — esperantisti imajo pogosto esperanto kot svoj materni jezik, ker govore starši esperanto.

Kmetijski nasveti

Plug naj gre takoj za žanjcem!

Zita zapuščajo njive sredi poletja, sonca in padavin pa je še dovolj, da pospravimo še eno žetev. Nes pametno ravna, kdor prepušča prazno, nezaščiten zemljo sončni pripek in se odpoveduje dohodku, če je ne zasije.

Tako rekoč zlato pravilo je, naj gre plug takoj za žanjcem. To je potrebno upoštevati tem bolj, čim hujska je poletna vročina. Hiteti pa je treba tudi zaradi dragocenih sončnih žarkov; en dan v juliju je več vreden kot teden dni v septembru.

■ Kaj sejati na strnišče? Ajda, nežna lepota, ki mesec dni cvete in krasi naša polja, je že eden od primernih posevkov, vendar mora čimprej na njivo. Raste povsod, kjer uspeva koruza, čeprav ima veliko sovražnikov: slano, veter, dež in sušo. Njen rod ne nestalen, toda kadar obrodi, jo je kmet lahko vesel. V kolobarju lahko sledi katerikoli rastlini. V suhem vremenu (ob žetvi) strnišče plitvo preorjemo in dobro pognojimo s kalijevimi gnojili ter fostorjem. Ajda ne prenese dosti hlevskega gnoja. Sama pravi v ljudskem progovoru: Zakoplji ti mene v kepe, jaz bom pa tebe v predal. Bolje rodi, če je sejana ven, jo je treba z valjarjem povajljati, da se seme pritiska delu z okopavanjem in redčenjem rastlinic, ki jih radi k zemlji.

■ Kljub majhni hranilni vrednosti plodov, precejšnemu v suho zemljo, čeprav nenakomerno vzhaja. Če ne pride napadejo še bolhači in gosenice, marsikje na Dolenjskem s pridom pridelujejo strniščno repo, ki jo skisajo za prehrano ali pa pokrmijo prašičem in govedu.

Pitnik, posebno če je gost, zelo dobro varuje zemljo pred plevelom, vendar ima majhno hranilno vrednost. Zato je bolje, če sejemo čimbolj zgodnje sorte koruze malo redkeje in počakamo, da začne vsaj delati storže.

■ Celo krompir se dá posaditi po žitu. Mora pa biti nakaljen in nasad dobro varovan pred plesnijo. Poleti sajani krompir dá dobro seme, ker se je izognil napadu breskovihi uši, ki nanj prenašajo viruse, povzročitelje izrojanja krompirja.

■ Zadnje čase se močno širi setev listnatega krmnega ohrovtja, čigar pridelovanje je sila preprosto. Potrebujemo deset kilogramov semena za 1 ha, zemljo dobro pognojimo z dušikovimi gnojili, posevek s pantakanom ali lindanom varujemo pred bolhači in ga lahko svežega krmimo do nastopa hujšega mraza ali pa ga siliramo. Daje zelo velik pridelok, tudi do 500 centov na 1 ha.

Naj na koncu še enkrat ponovimo, da je treba zemljo po žetvi čimprej pripraviti za novo setev, kar pa nas ne opravičuje, da jo slabo obdelamo in pognojimo. Če od zemlje več zahtevamo, ji moramo tudi več dati.

Lahko se zadovoljno reži, saj nese nabasano vrečo blaga in polno pest denarja. Vsaj za bankovce bi se moral pod nosom obrisati, ko jih nepremišljeni gospodar ne bi hranil doma...

DENARJA ne shranjuje v starih nogavicah, škattlah in za tramovi na podstrešju! Danes, jutri in vedno naj vas spremlja

- HRANILNA
- KNJIZICA
- DOLENJSKE
- BANKE
- IN HRANILNICE
- NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziurama v Trebnju in Metliki.

Ugodne obresti! Posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

KLOPOTEC

Začetne niti je razpredel Matija Bahor

Matija Bahor je zanimiv človek. Pozna se mu, da je videl precej sveta, veliko ve, a kljub temu se ni prevzel. Nerač govori o sebi, če ga nihče ne vpraša. Ondaj, ko smo ga obiskali na stanovanju v bloku Pod smreko in ga zmotili prav pri koslu (naj se enkrat oprost!), pa je bil voljan za razgovor:

— Bil sem rudar. Kot mnogo drugih Belokranjcev je tudi mene zanesla pot v tujino. Delal sem v Avstriji, Franciji, na Nizozemskem, od tam pa so me 1935 poslali v partijsko šolo v Moskvo. Na poti iz Moskve v Španijo so me 1937 v Parizu poslali domov, češ da je tam partijsko delo bolj potrebno. Tako sem prišel v Ornomelj, kjer me je zatekla vojna. Ze od 1940. leta sem bil sekretar okrožnega odbora Zveze komunistov za Belo krajino, Aprila 1941 so vse sekretarje poklicali v Ljubljano, kjer smo imeli v neki vili sestanek. Tam so bili tudi tovariši Kardelj, Bebler, Vida in Tone Tomšič, Leskošek in drugi. Dobili smo natančna navodila, kako začeti z ustanavljanjem oboroženih skupin.

Ko sem prišel domov, sem takoj začel zbirati prostovoljce za v partizane. Na črnomaljski strani se jih je javilo 12, na metliški pa 8. Dogovarjali smo se že za oboroženo akcijo, da bi zrušili otovski most, ko je prišlo navodilo, naj gremo na krško stran, kjer Nemci izseljujejo naše ljudi.

Tedaj smo vse naše partizane zbrali na Smuku. Bilo je 28. oktobra 1941 in na Smuku je prišlo 30 tovarišev. Tako smo ustanovili 1. belokranjsko četo. Ponoč je zapadel sneg, drugi dan opoldne pa ga je bilo že več kot meter.

Ne glede na vreme je šla 1. belokranjska četa na pot.

Ker na Otočcu zaradi porušene mostu niso mogli preko Krke, so se vračali proti domu. To je bila zanje usodna pot!

Prišli so le do Laz pri Uršnih selih, tam pa so se odpravili spat. Ponoč so prišli Italijani, obkolili hiše in jih skušali zajeti. 18 tovarišev je padlo, dva so dobili živa, drugi so se rešili.

Ob spominu na tragedijo v Lazah se mu je izvil globok vzdih, nato pa je tovariš Bahor dejal: — Tak je bil začetek partizanskih enot v Beli krajini. Začetek ni bil posebno uspešen, pač pa zelo pomemben za vsa nadaljnja dogajanja.

— Poglejte, tam gori je Smuk, kjer je bila ustanovljena 1. belokranjska četa, je s svojega balkona pokazal organizator oboroženih skupin v Beli krajini Matija Bahor

VLADIMIR LAMUT: BOLNIŠNICA APNENIK

Namesto materinega objema krogle v pozdrav

Piše kurirka Sonja Šularjeva, zdaj prodajalka pri KRKI v Brežicah — Izdajalec je oktobra 1944 obvestil Nemce, da se skrivajo partizani na kmetiji na Okroglici pri Zidanem mostu — Sovražniki so jih sredi noči napadli in tisti večer so izgubili življenje štirje kurirji

Naravni Krkini slapovi poleg ribogojnice so izjemna turistična privlačnost. Krajevna organizacija Zveza vojaških vojn invalidov iz Dolenjskih Toplic je v maju priredila izlet v Italijo. Udeleženci so si ogledali slovenske kraje na italijanski strani. Obiskali so Trst, Gorico, Videm in Tržič ter se hkrati pomudili tudi na pokopališču na Doberdobi, kjer je pokopanih veliko v prvi svetovni vojni padlih Slovencev. Gredoč so obiskali tudi Padova, kjer je bilo v zadnji vojni koncentracijsko taborišče, nato pa jo mahnilo še do Benetk. Na sliki vidite udeležence v parku Miramar pri Trstu (Foto: Karel Henigman).

»Bilo je 30. oktobra 1944. Pozno v noči smo se zbrali kurirji, TV linije in vojaške kurirske stanice pri nekem kmetu na Okroglici. Tu večer bi se morala sestati z mamo, ki je tedaj prišla prvič na obisk iz Slezije v domovino. Dogovorjeni sva bili za srečanje v Loki pri Zidanem mostu. Težko sem pričakovala svidenja z mamo, ki je preživljala vojno v izgnanstvu. Toda, ko smo hoteli kurirji na pot, je bila zveza pretrgana. Naš namen je prepredila nemška patrulja. Ostali smo še naprej na kmetiji in se dolgo v noč pogovarjali, kam bi se umaknili s TV stanica-

ma in kakšne naloge nas še čakajo.

Devet nas je bilo. Pred dnevi smo izgubili dva tovariša in delali smo načrte za okrasitev njihovih grobov. Kljub žalostnemu razpoloženju smo zapeli nekaj pesmi. Za petje sta bila tistikrat posebno navdušena tov. Hrast in tov. Zorko. V pesmih sta iskala utroho. Ko sem ju vprašala, zakaj sta tako potrti, sta odgovorila, da ima slutnja, kot bi pela zadnjikrat.

Nato smo šli počivat na skedenj. Komaj smo zadremali, že so nas zbudili rafali iz nemških mitraljezov. Ob

prvih strelih sta padla mladeniča, ki sta zvečer tako otožno prepevala. Njuna slutnja se je hitro uresničila. Le pet

se nas je rešilo skozi dvojni sovražni obroč. Dva tovariša sta padla v zasedo v drugem obroču in v boju s sovražnikom omahnila v smrt. Nemci so zažgali tedaj sedem gospodarskih poslopij in uničili vse, kar jim je prišlo pod roko. Kasneje smo zvedeli, da smo bili izdani. Izdajalec je kmalu po tistem za vedno ostal pod ruševinami pri bombardiranju Zidanega mosta in mu ni preostalo veliko časa uživati nemško zaščito.

Tako se je končal večer, ko so me namesto materinega objema pozdravile sovražničkove strojnice.

Beg bolnih zapornikov

»Leta 1939 sem bil sprejet v KP, leto kasneje pa sem postal sekretar« je pripovedoval nosilec partizanske spomenice iz leta 1941 Stane Nosan iz Ribnice.

Pod njegovim vodstvom je bil SKOJ zelo aktiven. Pred

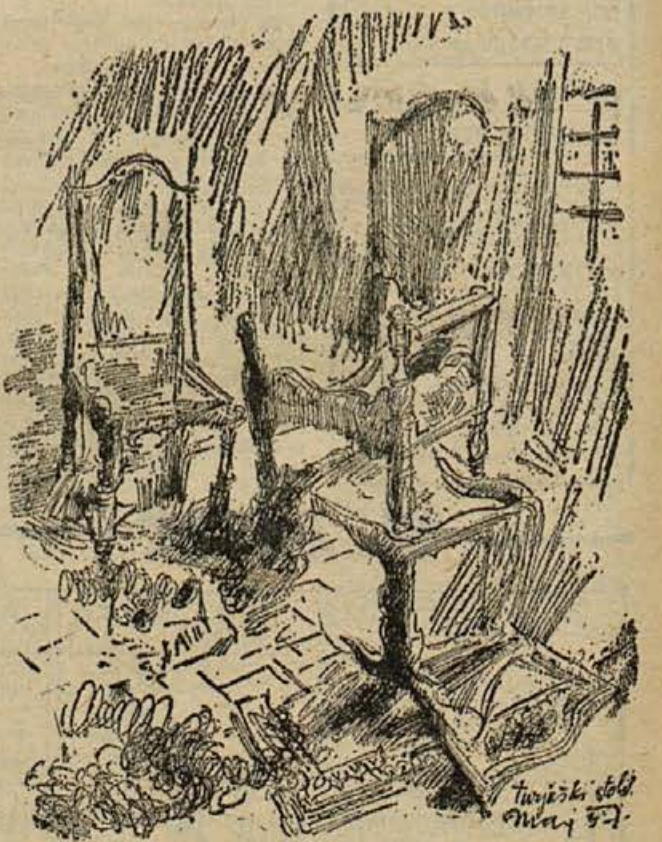

prihodom Italijanov je imel najvažnejšo nalogo pripravljati mladino na oborožen upor. Po kapitulaciji Italije pa je skrbel za trosenje lepakov, napisne akcije in podobno. Uvedli so obveščevalno službo, ki je zlasti skrbel, da vodilni komunisti ne bi prišli v roke Italijanom.

19. novembra 1941, se je spominjal Nosan, »sem bil po zaslugi izdajalca na vlaku blizu Dvorske vasi aretiran. Imel sem precej propagandnega materiala, ki sem ga dobil v Ljubljani za Kočevje in Ribnico. Nekaj časa sem bil zaprt v Kočevju, od tam pa so me odpeljali v Ljubljano. V Ljubljani sem bil zaprt deset dni. Čeprav so me mučili, nisem ničesar izdal. Iz zaporov so me odvedli v bolnišnico. Tam sem prišel v stik z nekim Majenom, ujetim partizanom, s katerim sva pripravljala beg sedmih bolnih partizanov. Ze sem razorožil karabinerja. Ker pa se akcija ni posrečila,

sem organiziral še en pobjeg. Tokrat je bil uspeh boljši. Beg smo omogočili Majenu, ki je bil najbolj izpostavljen. Še prej smo se dogovorili, da bo odgovornost za organizacijo pobjegov naložena na ramena tistemu, ki bo srečno ušel.

Obsodili so me na konfiscacijo na otok Ustica v Italiji. Po padcu fašizma sem se leto dni boril v italijanskih partizanskih brigadah, kasneje pa sem odšel na Vis, od koder me je pot vodila skozi številne boje v domovino.

Dore Klemenčič - Maj: Stoli v porušenem turjaškem gradu, maj 1947, perorisba

Z dvanajstimi leti v internacijo

Kmalu bo poteklo 24 let, kar so v zahodni Dolenjski in na Kočevskem gorele vasi. Takrat je bilo veliko ljudi pobitih, še več pa jih je moralo v internacijo na Rab, v Padova, Treviso in druga taborišča. Marsikdo se ni voč vrnil.

Avgusta 1942, ko so Italijani vdrl v Čačice pri Osilnici, vas zažgali, ljudi pa internirali, je bilo Stanetu Tomcu dvanajst let. Tudi njegov dom so požgali, v internacijo pa odpeljali očeta, mater, staro mamo, brata in sestro. Odpeljali so jih na tovornjakih. S seboj niso imeli ničesar. »Na poti v Italijo,« je pripovedoval Tomc, »so pred Reko Italijane napadli partizani. Hoteli so rešiti internirance. Bilo je zaman. Družino so strpali v taborišče v Trevisu, očeta pa so kasneje premestili v Padova.«

»V taborišču,« se je spominjal Stane, »je bilo hudobno lačni. Na dan so do-

bili 200 gramov črnega kruha. Za zajtrk je bila vodena kava, za kosilo vodena juha z nekaj marmarom, za večerjo nič boljšega. Spali so v barakah. Jedel sem olupke od pomaranč in pobral vse, kar je bilo užitnega

med odpadki, samo da sem se preživel. Tisti, ki so imeli koga doma, so dobivali pakete, Tomčevi pa nič. Stara mati je od lakote umrla v taborišču, drugi so, čeprav so bili silno sestradani, kljub velikemu trpljenju vzdržali do konca in ostali živi. Po italijanski okupaciji so jih dobili v roke Nemci in jih odpeljali na Reko. Na Reki so bili šest mesecev, pozneje so bili spuščeni na svobodo. Doma so jih sprejeli požgnani židovi. »Mama,« je rekel Tomc, »je v Beli krajini prosila hrano, da nas je preživela.« Tako so dočakali svobodo.

Stane Tomc je zaposlen pri KGP Kočevje - obrat Ribnica, kjer je gozdarski tehnik. Ko govori o svojem detinstvu, mu beseda nerada steče. Zakaj nerad se spominja, da so mu zgodnjo mladost ukradli tujci.

TRIJE PADLI

O padlih v borbi s sovražnikom je napisanega precej v opisih borb. Borci pa niso padali samo v borbah, skoraj bi lahko rekli, da jih je v celodnevih borbah padlo manj kot včasih zaradi neprevidnosti v nekaj trenutkih. Včasih je borba vihrala cel dan, pa je bilo samo nekaj ranjenih in morda nekaj padlih. Ob iznenadnih opadih sovražnika pa je bilo precej več mrtvih in ranjenih. To se je največkrat zgodilo z različnimi patruljami in neprevidnimi skupinami, ki so se zadrževale po hišah, zidanih in podobno, ne da bi posvetile dovolj pozornosti svoji lastni varnosti. Tako je padlo mnogo žrtev, ki pri zadostni izkušeni ne bi padle. Borci pa so padali tudi kot žrtev lastnega orožja

in orožja tovarišev. Kaj rado se je zgodilo, da je premalo zavarovana bomba eksplodirala borcu za pasom ali pa na tleh pred njegovimi nogami. Tudi zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem je bilo več žrtev.

Opisal bi tragičen primer, kako so izgubili življenje trije borci 3. čete 2. bataljona Gubčeve brigade, kjer sem bil borec tudi jaz. Padli so kot žrtev lastnega orožja oziroma orožja tovarišev vsi trije v enem mesecu in vsi trije v enih in istih hlačah.

Začelo se je nekje konec maja 1943, ko smo bili v Čužni vasi pri Trebelnem. Ker je bilo že toplo, smo se sončili pred hišami. Nekega dne zaslišimo strel iz hiše, ki je stala nekako sredi vasi.

Ko smo pritekli v hišo, smo našli smrtno ranjenega 17-letnega tovariša, doma nekje iz Primorske. V brigadi je bilo od leta 1943 precejšnje število borcev iz Primorske. Mlad borec je padel kot žrtev svoje puške. Z domačim maloletnim fantom sta ogledovala puško, in ko jo je neizkušeni deček vrtil v roki, je po nesreči pritisnil na sprožilec. Tako je mladi partizan svojo neprevidnost, da je dal puško v roke še bolj neprevidnemu otroku, plačal z življenjem. Padli je tmel na sebi popolnoma nove hlače, narejene iz italijanske plajte. Starejši tovariš, tudi doma nekje iz Primorske, jih je ob tej priliki zamenjal in vzel nove hlače zase.

V prvih dneh junija istega leta je bila cela brigada na položajih ob nemško-italijanski meji. Naša četa je talerat zavzela položaj nasproti nemški postojanki, ki se je nahaja

la ob cesti, ki pelje od Moravé pri Čatežu proti Lätji. Razporejeni smo bili po gozdnatem pobočju, obrnjeni v smer nemške postojanke. Na položaje smo prišli zgodaj zjutraj. Nekako okrog desete ure dopoldne je iz smeri nemške postojanke proti levemu krilu našega položaja začela prodirati nemška patrulja. Ko je bila patrulja že čisto blizu, so naši vžgali po njih in začelo se je medsebojno obstreljevanje. Nekje bolj na levem krilu je bil na položaju tudi borec, ki je v Čužni vasi menjal hlače z nesrečno padlim tovarišem. Ko smo bili vsi v ležečem položaju, se je on po nesrečnem naključju splazil nekoliko naprej, kar je bilo zanj usodno. Ker nemška patrulja bila na našem levem krilu, so tisti borci, ki so bili na desni strani položaja, streljali poševno v smer nemške patrulje. Trenutek zatem, ko je počl

strel vodnika našega voda tovariša Dušana, doma iz Gradišča pri Dolenjskih Toplicah, se je malo pred našo črto zaslišal krik. Ko so tovariši odšli gledat, misleč, da je zadet kdo od sovražnika, so našli v smrtnih krčih prej omenjenega tovariša. Kroglja ga je zadela v hrbet in izšla pri vratu, tako da mu ni bilo več mogoče pomagati. Lastnik hlače je takrat postal borec Jokel, ki je prišel v našo četo v Bušnji vasi pri Suhorju spomladi leta 1943.

Ko je brigada po tistem prišla na Kočevsko, so se skupaj s Tomšičevo brigado srečali z Italijani pri Rajhenau. Italijani so prišli sem z namenom, da izčrpajo vodo iz vodnjakov, da jih ne bi uporabljali partizani. Ko so tomšičevci začeli borbo z Italijani, je naša četa dobila nalogo, naj čimprej pride Italijanom za hrbet. Hileli smo po gozdu, in ko smo računali, da smo Ita-

lijanom za hrbtom, smo se v strelski črti obrnili in začeli prodirati v smeri, od koder se je slišalo streljanje, ki je že slabele. Komandir naše čete je bil takrat tovariš Eulo. Orožje smo nosili pripravljeno na strel. V trenutku se je v grmovju pred nami začelo nekaj premikati in, misleč, da je kdo od bežečih Italijanov, je komandir čete ustrelil iz svoje kratke italijanske puške. Ko smo prišli bližje, smo zagledali na tleh mrtvega tovariša Jokela. Bil je žrtev naključja. Ker je zasel pred našo strelsko črto, je na nepreglednem terenu, obrusim z grmovjem, padel, zadet od krogle komandirja svoje čete. To je bila tudi tretja žrtev v enih in istih hlačah. Meni se je to nepozabno vtisnilo v spomin, ne spominjam pa se, če je še vedno skoraj novim hlačam postal lastnik tudi četrti borec.

JOŽE LUŽAR

„Dolgo bi vam lahko pripovedoval!“

O pripravah na vstajo in o prvih bojih obuja spomine J. Tomič s Trebelnega

»Skupaj z bratom Antonom, Francetom Kolarjem, pokojnima Francetom in Alojzom Trepom in še z nekaterimi drugimi smo pri sv. Rozaliji zbirali hrano za enote, ki so že bile v načrtu. Skozj majhno lino smo tovorili vreče moke riža in muni-eije. Kolarjev Franci je bil nekaj časa še tajnik občine in z njegovo pomočjo smo ponarejali živilske karte in tako dobili več hrane, ki smo jo vestno shranjevali. Oskrbovali smo prvo grupo odre-

doj. Aprila 1942 sem šel pod puško v Krški odred. V pr-

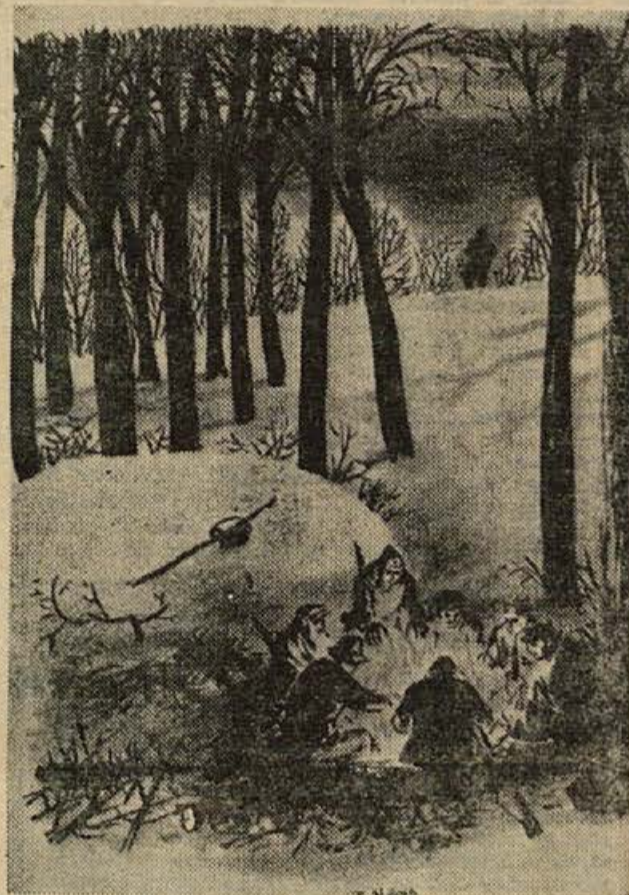

B. Jakac, Partizan stražar

vi akciji, pri kateri sem so deloval, smo iz zasede napadli voz Italijanov v bližini Črtnika pri Mirni. Zasegli smo prvi vojni plen: tri karabinke. Takrat nam je bila vsaka cev dragocena saj je cel bataljon, ki je imel 140 ljudi, premogel komaj 60 pušk. Se veliko bi lahko pripovedoval; kako smo kmalu za tem na Obočju pobrali Italijanom vso živino, kako so nam pri Prečni plavogardisti udarili v hrbet, ker nismo točno vedeli, kje so. Kmalu za tem sem ujel prvega vojuna, ki so ga poslali iz Tre-

bnjega, čeprav sem imel tisti dan nalogo, da zamenjam star pisalni stroj, ki smo ga dobili na Hmeljniku, za bolj-

šega. Pa tudi bežati je bilo treba, saj nas je bilo sprva malo in slabo smo bili oboroženi. Nekoč sem z dvojico partizanov in enim konjem nevede prišel pod sv. Petrom pri Trebelnem 40 metrov pred cevi italijanskih tankov. Ko so nas opazili in vžgali po nas sem že mislil, da so mi ure štete. Veseli smo bili, da nam ni bilo treba bežati navkreber, pač pa navzdol, kar nam je takrat rešilo življenje. M. L.

FRANCE SLANA: Ob tabornem ognju

Prisrčen rudarski pozdrav vsem borcem in aktivistom iz NOB, vsem delovnim ljudem naše domovine in vsem kolektivom kočevske občine! Naj živi 22. julij — dan vstaje!

Rudnik rjavega premoga Kočevje

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI KOMITE ZMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET

pozdravljajo za 22. julij — dan vstaje vse delovne ljudi in kolektive na svojem področju, želeč jim pri delu nadaljnjih uspehov!

Delovni kolektiv podjetja KOVINAR KOČEVJE

se za dan vstaje pridružuje čestitkam delovnih organizacij ter toplo pozdravlja vse svoje stranke!

Priporočamo se investitorjem za naročila in voščila za dan vstaje!

S. G. P. ZIDAR KOČEVJE

VSEM BELOKRANJCEM, PREBIVALCEM DOMAČE OBČINE, ZLASTI PA OBČANOM SEMISKEGA PODROČJA ČESTITAMO ZA LETOSNJI 22. JULIJ!

Obrtni servis Semič

KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE KOČEVJE

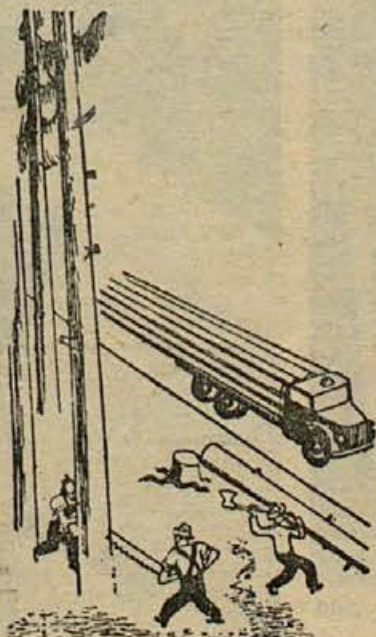
pošilja prisrčna voščila z najlepšimi pozdravi vsem delovnim ljudem in delovnim organizacijam za dan vstaje!

Čestitke veljajo v imenu kmetijskih obratov: Cvišlerji, Koprivnik, Livold, Mlaka, Stari Log, Draga, obrata Mlekarna, Mešalnice močnih krmil, Obrata za kmetijsko kooperacijo, Gradbene skupine, Agroservisa, Mesarije in klavnice, uprave delovne organizacije ter gozdnih obratov: Kočevje, Movelj, Stara cerkev, Grčarice, Podpreska, Ribnica, Velike Lašče, Špedicija Kočevje in Ribnica, obrata gozdne mehanizacije, Avtoparka in lovišča Rog.

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED

vošči za dan vstaje v imenu vseh svojih obratov in se priporoča za obisk!

TRANSFUZIJA KRVI SKOZI STOLETJA

Kri ni samo zdravilo, ampak je živo tkivo, zato je ne more nadomestiti noben tovarniški proizvod - Ljudje so včasih verovali, da je kri čarobna tekočina - Še danes ji ponekod pripisujejo čudežno moč - Človek je prvič daroval kri v 17. stoletju - Mnogo je bolnikov, ki jim samo kri lahko reši življenje

Že v davnih zgodovinskih obdobjih je človek opazil, da je življenje sočloveka ali živali največkrat prenehalo potem, ko jima je odtekla kri. Ker je bila izguba krvi najtesneje povezana s smrtjo, ni čudno, če so krvi pripisovali velik pomen. Še danes je ljudska miselnost prištevala krvi tudi druge lastnosti, med njimi mnogo nerazumljivih, dokler ni postala v očeh ljudi prava čarobna tekočina.

Tako ji primitivna ljudstva še dandanes pripisujejo magično moč. Razen tega še vedno govorimo o plemeniti krvi, o modri krvi namesto o plemenitem rodu, o krvnem maščevanju, o vročokrvnem in hladnokrvnem značaju, o tem, da kri ni voda, in podobno. Ljudje so torej s krvjo spajali lastnosti, ki jih ta v resnici nima. Vse telesne in duševne lastnosti imajo drug izvor in nimajo s krvjo nič skupnega.

Kri je telesna tekočina, ki služi za transport naznaničnejših snovi. Njen sestav je zapleten, zato krvi doslej niso mogli in je najbrž tudi v prihodnje ne bodo mogli nadomestiti s tovarniškimi proizvodi. Kri lahko nadomestimo samo s krvjo drugega človeka in krvodajalstvo bo še naprej potrebno, če bomo hoteli pomagati ljudem.

Transfuzija je latinska beseda in pomeni prenašanje. Pri transfuziji gre za prenašanje dela živega telesa od človeka na človeka, za transplantacijo, kot jo poznamo pri presaditvi kože, kosti, košnega mozga, živcev, žil itd. Pot do transfuzije je bila dolga in težavna.

Zilni sistem so odkrili še

le v 17. stoletju in ugotovili, da kri kroži po njem. V tem stoletju je v Londonu človek prvič dal kri drugemu človeku. Teda so tudi poskusili pomagati bolniku s transfuzijo živalske krvi, kar se je končalo s smrtjo.

Zaradi neuspehov je bila transfuzija prepovedana in naslednjih 150 let so popolnoma prenehali z njenim proučevanjem. Šele med leti 1819 in 1827 je londonski porodničar James Blundell objavil svoje uspehe pri transfuziji krvi izkrvavelim porodnicam.

Leto 1901 - začetek nove ere za transfuzijo

Odtlej so poskušali uporabljati transfuzijo pogosteje in

v francosko-pruski vojni 1870/71 so opravili nekaj desetih uspešnih transfuzij. Ker pa se je transfuzija še vedno precejkrat ponesrečila, se je medicina nagnila k vbrizgavanju raztopin soli, dokler 1901. leta znanstvenik Landsteiner ni objavil odkritja krvnih skupin. Ugotovil je, da lahko dobi človek le kri iste krvne skupine. Začela se je nova doba v transfuziji. Za to svoje odkritje je Landsteiner prejel Nobelovo nagrado.

Centre za transfuzijo so začeli najprej ustanovljati v Parizu, v Moskvi in drugih velemestih. Odkrivali so nove lastnosti krvi, skupine in podskupine. Med prvo svetovno vojno so dali ranjenecem veliko transfuzij, med drugo svetovno vojno pa še mnogo več. Zdravniki so zaradi dobro organizirane transfuzijske službe rešili veliko več ranjencev kakor sile osi.

Po vojni je v transfuziji nastal kratek zastoj, kar je razumljivo, saj se je bilo treba prilagoditi novim mirodobnim razmeram. Postopoma so začeli v vseh deželah ustanovljati transfuzijske zavode, ki so zbirali kri med prostovoljci. Poznamo dva sistema dajanja krvi: prvi stoji na principu posojanja, na primer: danes vam posodi krvodajalec svojo kri, prihodnjic pa dobi on vašo. Drugi sistem temelji na principu banke. Bolnik dobi kri, svojci pa morajo v zameno dati ustanovi svojo kri.

Darovano kri hranijo in prenašajo v hladilnih zabojih

Kri shranjujejo v sterilnih steklenicah in pri stalni temperaturi od 4 do 8 stopinj Celzija. Vsaka sprememba ali nečistoča poškoduje kri. Človek, ki bi prejel tako kri, bi umrl ali pa imel hujše posledice. Zaradi tega steklenice za kri zelo natančno čistijo ter sterilizirajo, po gumijastih transfuzijskih cevah pa mora po predhodnem temeljitim čiščenju teči voda šest ur, nakar jih šele sterilizirajo. Če pa so cevi iz plastične snovi, jih uporabljamo samo enkrat.

Se nekaj trenutkov in po cevki bo stekla dragocena tekočina

Kri ne sme biti nič primešano, niti bakterije niti druge snovi. Če stoji kri pol ure pri sobni temperaturi, je neuporabna. Med transportom mora biti v hladilnih zabojih. Da se ne bi strdila, ji dodajajo nekatere kemikalije.

Pomanjkanje kisika - najpogostejši vzrok za transfuzijo

S transfuzijo pomagajo največkrat izkrvavelim bolnikom po poškodbah, bolnikom s krvavečim želodčnim črom, porodnicam in bolnikom, pri katerih se srce in ožilje spraznita zaradi motenj v živčni regulaciji, ki nastajajo pri poškodbah (šok, kolaps). Popolna zamenjava krvi pride v poštev pri zlateničnem obolenju novorojenčkov Rh negativnih mater. Najpogostejši vzrok za transfuzijo je pomanjkanje kisika, redkeje pa pomanjkanje drugih krvnih sestavin in lastnosti ali pa splošna oslabeleost zaradi dolgotrajnih in hudih bolezni.

Za transfuzijsko službo je posebno težka naloga popolno

na izmenjava krvi. Za nadomestitev 95 odst. pacientove krvi je namreč potrebna trikratna količina krvi. Popolna izmenjava krvi je nujna pri prej omenjeni zlateničnici novorojenčkov, pri hudih zastrupitvah z ogljikovim monoksidom, anilinom, pri transfuzijah napačnih krvnih skupin, pri nekaterih akutnih vnetjih ledvic itd. Transfuzija praviloma reši bolnika gotovo smrti ali vsaj težkih okvar.

Za transfuzijo uporabljajo tudi posamezne sestavne dele krvi, bodisi samo krvna telesa, bodisi plazmo ali posamezne frakcije plazme. Konzervirana kri stoji 14 dni. Če je kri zdrava in nepokvarjena in je trenutno ne morejo uporabiti, ji transfuzijski zavodi odvzamejo plazmo ter jo konzervirajo suho ali zmrzljeno. Suha plazma stoji tudi 5 let in več.

Poraba krvi v bolnišnicah je vsako leto večja

V brežiški bolnišnici smo leta 1961 dali bolnikom 30 litrov krvi, leta 1962 60 litrov,

leta 1963 125 litrov, leta 1964 že 168 litrov in lani 166 litrov krvi. Skoraj polovico naštetih količin smo porabili na internem oddelku. Veliko bolnikov bi umrlo, ko ne bi pravočasno dobili krvi, in veliko otrok, ki so imeli ob rojstvu zlateničnico zaradi RH negativne matere, bi bilo duševno in telesno zaostalih, če ne bi bilo transfuzije.

Poraba krvi je iz leta v leto večja, odziv med krvodajalci v naši občini pa zelo majhen. Ker porabimo toliko krvi za bolnike, ki iščejo pomoči v naši bolnišnici, priporočam občanom, da z razumevanjem darujejo kri, ki jo od časa do časa zbira transfuzijski zavod iz Ljubljane.

Bolniki, ki ste že kdaj prejeli kri, vplivajte na svoje znance in sivojce, da bodo pomagali drugim! Vsak udeleženec krvodajalske akcije bo brezplačno zdravniško pregledan. Poudarjam, da kontroliran odzem krvi za darovalca ni škodljiv. Sodelujte še ta mesec v krvodajalski akciji in darujte kri!

Dr. H. TEPPEY

Za krvodajalce ni prostora

V Metlički se pripravljajo tudi letos na krvodajalsko akcijo. Aktivisti Rdečega križa že zbirajo prostovoljce, vendar še ni znano, kje bodo sploh kri odzemale. Zdravstveni dom je pristojnim sporočil, da za krvodajalsko akcijo ne more dati na razpolago prostorov, češ da so neprimerni in pretesni. To je sicer res, vendar se Metličani še dobro spominjajo krvodajalskih ak-

cij v starih prostorih zdravstvenega doma. Čeprav so bili mnogo slabši in manjši, a ni nikoli nastalo vprašanje, kam s krvodajalci.

Ker je za oddajo krvi prav zdravstveni dom najbolj priključna in zahtevna ustanova v metlički občini, bi bilo prav, ko bi vendarle našli skromen prostor, kjer bi lahko prostovoljci darovali kri za potrebe zdravstva.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Avgust Sivak in dr. Nada Cimerman, člana kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Bernard Zbačnik, Ciril Kos, Ivan Turk, Anton Knafelje, Igor Bučar, Viljem Zamida, Anton Tasič, Florjan Siška, Malči Zamida, Rozalija Pureber in Jože Medved, člani kolektiva EIA, Novo mesto.

Zdravniški pregled pred odvzemom krvi (zgoraj) - Za plemenito dejanje dobi vsak krvodajalec pismeno zahvalo (desno)

Na dvorišču Obrtnega kovinarskega podjetja v Dobovi. Delavci pravkar dvigajo konstrukcijo za novo tržnico v Brežicah. (Foto: J. Teppey)

Dva nova gasilska avtomobila

Proti koncu julija bodo predstavniki brežiške občinske gasilske zveze izročili društvom dva nova gasilska avtomobila znamke IMV Gasilec 1000. To smo zvedeli na tretji seji UO in štaba operative občinske gasilske zveze, ko je obravnavala delo v zadnjem času. Mladinci Spodnje Pohance so se udeležili tekmovanja v Kozjem, desetina članov iz Skopje pa tekmovanja v Ljubljani. Če ne bi organizator menjaval pogojev tekmovanja, bi dosegli še boljše rezultate. Na

seji so proučili tudi srečanje na Obrežju in v Setih, kjer so praznovali pomembna jubileja.

Od zadnje seje je bil na brežiškem območju le en manjši požar, ko je gorel kombajn KZ Brežice. Večje škode ni bilo, prišlo pa je do zastoja pri delu. Na seji so se dogovorili, da bodo proti koncu avgusta priredili v Brežicah tekmovanje pionirskih skupin, oktobra pa seminar za vodje požarnovarnostnih komisij.

V. P.

Na sodelovanju temeljijo uspehi

12. julija se je na redni seji sestel upravni odbor občinske turistične zveze, ki so se mu pridružili tudi člani nadzornega odbora. Sprejeli so potrditev zaključnega računa za leto 1965 in predračun dohodkov in izdatkov za leto 1966. Ob tem so napravili še širok delovni program za tekoče leto, ki pa bo izpolnjen le, če bo temeljil na večji povezanosti med turističnimi

delo tehle turističnih društev: Brežice, Čatež, Krška vas, Pišce in Mokrice, pred nedavnim pa je zazvelo novo društvo v Cerkljah. Potrebno bi bilo obuditi organizacijo na Bizeljskem, kjer se delo sploh ne premakne z mrtve točke. Tudi pri drugih društvi opazajo manjšo aktivnost. Lep primer za to so Pišce, kjer je bilo še lani eno najboljših društev, v izločitvi novega odbora pa je delo zamrlo. Po vsem tem lahko skoraj dvomimo, da bodo vsi sklepi, ki so jih sprejeli, letos uresničeni. Vse bo prav, če jih bomo uresničili do začetka nove sezone. Je pač tako.

V. P.

131 pionirjev gasilcev

V občini Brežice gasilci že vrsto let pridno skrbijo za vzgojo mladega naraščaja. Trenutno vključujejo društva 13 pionirskih desetih. V gasilskih vrstah dela 120 pionirjev in 11 pionirk.

Počitnice bodo mladi gasilci izrabili za izpopolnitev gasilskih veščin. Povsod pridno vadijo in se pripravljajo na tekmovanje, napovedano v avgustu. Tedaj bodo preskusili svoje sposobnosti pri praktičnih vajah z brizgalno, v štafeti s prenosom ustnega povelja in drugih disciplin.

Najboljši bodo prejeli nagrade. Občinska gasilska zveza bo nato ves naraščaj povabila na enodnevni izlet. Društvi in občinsko skupščini, podjetjem SAP in ne nazadnje tudi z Vodovodno skupnostjo. Občinska turistična zveza zajema trenutno

H kraju gre obnovitev gimnazije

SGP PIONIR iz Novega mesta je obljubilo, da bo končalo zidarska dela pri brežiški gimnaziji do 5. avgusta. Za tem bodo pričeli vgrajevati opremo. V novem delu bo skupno 13 prostorov za sodoben pouk: fizikalni in kemijski laboratorij, učilnice, kabine, delavnice, glasbena soba, knjižnica in prostor za tehnično vzgojo. Podjetje pravkar izdeluje vezni del med staro in novo stavbo. S sodobnimi učnimi prostori bo brežiška gimnazija z novim šolskim letom dobila vse pogoje za verifikacijo. Predvidevajo, da jo bodo odprli za občinski praznik.

V. P.

BREŽIŠKE VESTI

Še eno gradbišče

V kratkem bo v Brežicah zaživelo še eno gradbišče. Ob Cesti 21. maja so že pred dnevi zakoličili prostor za novo tržnico. Z gradnjo veznega mostu bodo odstranili dosednji neustrejni tržni prostor. Pričeli so že z zemeljskimi deli, kovinsko konstrukcijo pa bo izdelalo Obrtno kovinsko podjetje iz Dobove. V novi tržnici bo KZ Brežice odprla prodajalno za sadje in zelenjavo ter mesnico, česar bodo predvsem vesele gospodinjice iz novega naselja.

Zasebne sobe prazne

Lastniki turističnih sob v Brežicah in okolici se pritožujejo, da nimajo gostov. Velik padec nočitev je zlasti v prvem četrtletju zabeležilo gostišče Grad Mokrice, medtem ko v drugih gostinskih obratih stanje ni tako porazno.

Zasebne sobe res skorajda niso zasedene, toda zdravilišče Čateške Toplice in gostilna Les na Čatežu sta imela od januarja do aprila letos 12.708 nočitev, kar je za 16 odstotkov več kot lani. Porašle je tudi obisk tujih gostov. Lani jih je prenočevalo v tem obdobju 124, letos pa že 273. Povpraševanje po zasebnih sobah se je zmanjšalo v glavnem zaradi tega, ker so lani v Toplicah odprli hotel s 120 posteljami.

V. P.

DROBNE IZ BREŽIC

■ NA PETKOVI SEJI predsedstva občinskega sindikalnega sveta Brežice so sprejeli polletni obračun in poslušali poročilo s obiskov pri sindikalnih podružnicah po vsej občini. Poročilo je vsebovalo pregled vodenja vseh predpisanih knjig po podružnicah.

■ ČLANI OBČINSKEGA SINDIKATA delavcev storitvenih dejavnosti so 12. julija na redni seji pregledali svoje delo v I. polletju in ugotovili, da so zastavljeni program v redu izpolnili. Nadalje so si pripravili delovni program za drugo polletje, ki med drugim vsebuje tudi poseg v razpravo o srednjeročnem planu razvoja občine do leta 1970 in priprave na občne zbornice. Posebej pa bodo govorili o položaju storitvenih dejavnosti v občini Brežice in o mestu delovnega človeka.

■ DRUGA IZMENA obveznikov predvojaške vzgoje se je mudila od 5. do 20. julija na Bizeljskem gradu pri Oresju. Tu se je zbralo več kot 100 mladincev iz brežiške občine, ki so poleg vojaških obveznosti tudi lepo uredili okolico gradu in nasipali cesto proti Oresju.

■ DELA NA CESTI Brežice-Bizeljsko dobro napredujejo kljub slabemu vremenu v zadnjih dneh. Motorizirana kolona delavcev se je že preselila iz Dobrave na Bizeljsko, odkoder se bo zopet vrnila v Brežice. Tu bodo uredili cestnišče 21. maja in odep proti Črncu. Uredili bodo tudi cesto Brežice-Dobova, do hrvatske meje. Cestnišče bodo utrčili v debelini 15 cm in nato še polili s tanko plastjo asfalta. Predvidevajo, da bodo cesto dokončno uredili prihodnje leto.

Odborniške počitnice

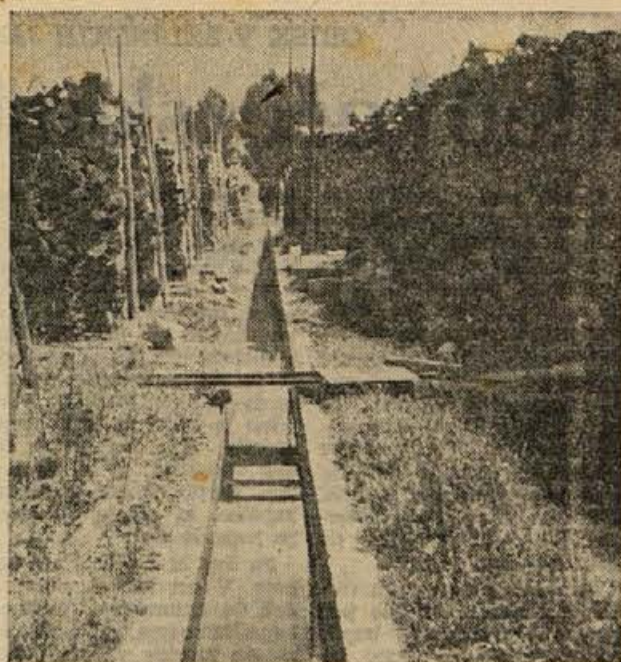
Ta mesec občinska skupščina v Brežicah ne bo imela nobene seje. Zatišja bo konec sredi avgusta, ko bo na vrsti razprava o gospodarskih uspehih v prvem polletju in kmalu zatem že tudi razprava o gospodarskih načrtih za obdobje do 1970. leta. Počitniško vzdušje je opaziti tudi v družbenih organizacijah, ki so prav tako za dober mesec opustile običajno aktivnost.

Posvetovanje o turizmu v Spod. Posavju

V drugi polovici septembra bo v Krškem širše posvetovanje o problemih razvoja turizma v krški občini oz. Spod. Posavju. Na posvetovanju bodo sodelovali tudi predstavniki sosednjih občin. Svet za blagovni promet in turizem pri občinski skupščini Krško je izdelal analizo stanja turizma v občini in sprejel sklep, da občinski odbor SZDL organizira to posvetovanje. Analiza je pokazala, da ima krška občina lepe možnosti za razvoj turizma, predvsem lovskega in zimskega. Na posvetovanju bodo obravnavali tudi razvoj gostinstva in trgovine.

Izreden obisk razstave

Razstavo akademskega kiparja Vladimira Štovička si je dosedaj ogledalo že preko 3000 ljudi. Občani in tujci izražajo zadovoljstvo nad ureditvijo galerije in razstavljenskih del ter si želijo več podobnih prireditev.

Del deset hektarskega skladišča za les v Tovarni celuloze in papirja v Krškem. Na sliki vidite vodno pot za transport lesa v predelovalne obrate. (Foto: J. Teppey)

Trgovina hoče dohitevati želje kupcev

V občini Krško je 75 trgovskih lokalov premalo - Podeželske poslovalnice bi bilo treba vse od kraja prenoviti - Naložbe v trgovino obetajo tudi podjetja iz drugih krajev

Gospodarstveniki v Krškem ugotavljajo, da trgovina ne dohaja splošnega razvoja v občini in da ji bo skupščina morala pomagati do hitrejšega napredka. V naslednjih letih je namreč treba računati z nadaljnjim naraščanjem industrijske proizvodnje, s pospešenim razvojem kmetijstva, s povečanim zaposlovanjem in naraščajočo osebno potrošnjo.

Trgovino je torej treba usposobiti za učinkovitejšo prodajo blaga, za kulturnejšo postrežbo, večjo izbiro in da bo imela boljši posluš za želje kupcev.

V krški občini imajo sedaj 75 trgovskih lokalov, vendar še vedno manjka trgovskih poslovalnic. Več trgovin bi nujno potrebovali na Vidmu, pa tudi mrežo poslovalnic na podeželju bi kazalo izpopolniti. Podeželske trgovine se po večini stiskajo v majhnih prostorih, imajo zastarelo opremo in nimajo zadostnih skladišč. Vse to jih ovira, da se ne morejo bolje založiti.

Na preureditev čakajo trgo-

vine v Kališevcu, na Zdolah, na Raki, v Dovškem, na Velikem Kamnu, v Podbočju, na Sutni, v Cerneči vasi in na Velikem Trnu.

Mesto Krško bi nujno potrebovalo sodobno trgovino za obutev ter sodobno trgovino z gospodinjstvi aparati s servisno delavnico. Čeprav je bilo v zadnjih letih precej preurejenih ali na novo zgrajenih prodajal, je šlo to prepočasno. Za boljše preskrbo je treba še povečati maloprodajno mrežo in modernizirati zastarele lokale.

AGROKOMBINAT Krško namerava urediti nov trgovski lokal za prodajo sadja in zelenjave, ELEKTROTEHNA iz Ljubljane obeta trgovino s elektrotehničnimi predmeti, BOROVO prodajalno obutev, Državna založba Slovenije pa bo modernizirala knjigarno in papirnico. Tem investitorjem se bo pridružilo še domače trgovsko podjetje PRESKRBA z manjšimi naložbami v lastne trgovine. Na občini upajo, da bo trgovina z ureditvijo maloprodajne mreže in modernizirani zastarele lokale zelo napredovala.

Ali uganete, kje je tale reklamna tabla? Prisonili so jo na Valvazorjevo hišo v Krškem, čeprav nikakor ne sodi tja. (Foto: J. Teppey)

DROBNE S SENOVEGA

■ SENOVSKI POTROŠNIKI s PRESKRBO niso zadovoljni, ker do sedaj še ni imela na prodajni sadja, medtem ko ga ima trgovina AGROKOMBINATA v Brestanici vedno dovolj. Senovčani se sprašujejo, če ne bi mogla PRESKRBA dobavljati sadja svojim potrošnikom.

■ MOST V DOVŠKEM PRI SENOVEM na cesti Senovo-Bohor so v nedeljo popravljali. Stevilni avtomobilisti in drugi letniki, ki vozijo po tej cesti na Bohor, so imeli ta dan smolo, ker niso vedeli, da je cesta zaprta. Izvajalci del bi morali zapreti cesto pri Netopirju na Planini in pri odepju na Senovem. Nekateri avtomobilisti so šli kar čez potok, ker je bil obvoz možen samo s povratkom do Bohorja, kar znese celih 22 km.

■ PRVA IZMENA RUDARJEV, ki je letovala v sindikalnem počitniškem domu v Vrsarju, se je že vrnila na delo. Vsi, ki so letovali v tej izmeni, so bili zelo zadovoljni, in želijo tudi v bodoče letovati v tem kraju, saj jim je nudil dom prijeten počitek in razvedrilo. Na letovanje je že odšla druga izmena.

■ PROIZVODNJA PREMOGA v senovskem rudniku se je ta mesec povečala in je že nekoliko nad planom, medtem ko v prejšnjih treh mesecih zaradi težavnega odkopavanja niso dosegli plana. Jama je trenutno v boljsem stanju, zato lahko nakopujejo planirane količine premoga.

■ GRADNJA 6-STANOVANJSKEGA BLOKA za prosvetne delavce poleg zdravstvenega doma na Senovem lepo napreduje. Ze-

meljska dela so v glavnem končana, zdaj gradijo že kletne prostore. Upajo, da bodo blok spravili pod streho do jeseni. Dograditev pa je predvidena za prihodnje leto.

■ PRVO ZETEV ITALIJAN SKE PŠENICE so okoliški kmetje že spravili pod streho. Pravijo, da je ta pšenica letos kar dobro obrodlila. Nekateri kmetje morajo spraviti še domačo pšenico in rži, ki pa še ni dozorela, zato jo bodo poželi pozneje.

OBIŠČITE!

Razstava akademskega kiparja — medalerja Vladimira Štovička je odprta v Galeriji (pri Valvazorjevi hiši) v Krškem vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure. Razstava bo odprta do 25. septembra.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

KZ: Črnomelj: letošnji uspehi dajejo upanje

V petih mesecih ustvarjenih 630 milijonov dinarjev pomeni za kmetijsko zadrugo Črnomelj ugodno obdobje - Kaže, da bo zadruga z uresničevanjem sanacijskega načrta vendarle v mirnejše vode

Do konca maja letos je črnomeljska zadruga ustvarila za 630 milijonov dinarjev proizvodnje (47 odst. letnega plana) ali za 66 odstotkov več kot lani v tem času;

Trgovsko odkupna dejavnost je vrgla 350 milijonov dinarjev ali 36 odst. več kot lani;

Prodali so 918 glav živine (67 odst. plana) ali za 132 odst. več kot v istem obdobju lani;

Na posestvu in v lastnih uslužnostnih dejavnostih so v 5 mesecih ustvarili 54,5 milijonov dinarjev, pospravili so 700 ton sena in 1600 ton silaže.

Ko je pred kratkim zadrugi svet kmetijske zadruge Črnomelj obravnaval petmesečno poslovanje v letošnjem letu in navedene podatke, je ugotovil, da tako uspešnega obdobja ne pomni. Kljub temu so s pravšnjo mero navdušenja razpravljali o tem, ker ni nobene zagotovila, da bo tudi v drugi polovici leta poslovanje tako ugodno. Tedaj namreč ne bosta obratovala hleva v Lokvah in Dragatušu, ker jih bodo obnavljali in dograjevali, medtem pa bodo morale druge obračunske enote v Ormošnjicah, Blatniku in na Krasincu povečati svojo delavnost.

Omenili so, da bodo mora-

Otvoritev vodovoda v Prelesju

V nedeljo, 10. julija, je v Prelesju predsednik občinske skupščine Črnomelj inž. Rado Dvoršak slovesno odprl vodovod in turistični dom. Pri otvoritvi je bil tudi republiški poslanec Viktor Zupančič. S pridobitvijo zdrave pitne vode bo odslej zaživel tudi turistični dom v Prelesju, kar je velika turistična pridobitev za ta kraj. V domu je zasebnik Ivan Kapš odprl tudi gostilno.

NOVICE ČRNOMELJSKE KOMUNE

li na obratih, kjer zaposlujejo še sezonsko delovno silo, bolj poskrbeti, da bodo delavci polno zaposleni in da bo njihov delovni učinek še večji, sicer bodo to vsi občutili na osebnih dohodkih. Dosedanje izkušnje kažejo, da nekateri vodje obračunskih enot zahtevnemu delu niso kos, zato so predlagali, naj jih čimprej zamenjajo s sposobnejšimi ljudmi.

Prvič po več letih pa se obeta možnost, da bodo ob polletnem izračunu lahko izplačali razlike na izplačane akontacije osebnih dohodkov v vseh obračunskih enotah. Pričakujejo, da bodo lahko raz-

delili stalno zaposlenim okoli 15 milijonov dinarjev. To bo vsem članom kolektiva gotovo najlepša spodbuda za še večje prizadevanje pri delu, saj so bili doslej zaposleni v KZ Črnomelj med najslabše plačanimi proizvajalci daleč naokrog.

Zadrugi svet je na tej seji potrdil še novi pravilnik o delitvi čistega in osebnega dohodka ter sprejel sklep, da bodo za dograditev hlevov v Lokvah in Dragatušu najeli 200 milijonov dinarjev kredita iz republiških virov, s pomočjo katerih bo mogoče v celoti uresničiti sanacijski načrt.

Pšenica letos dobro plejala

Zetev na zasebnem sektorju je v črnomeljski občini v glavnem končana. Letos je kmetijska zadruga Črnomelj dala na razpolago zasebnikom za zetev žita 3 manjših in 1 veliki kombanji. V začetku je bilo čutili pri zasebnikih nervozo, ker bi imeli radi vsi naenkrat pospravljeno žito.

Vodstvo zadruge je mnenja, da je bila letos cena uslug za kombanje minimalna. Tako je stala ena ura za mali kombanj 12.000 Sdin, kar znese okoli 40.000 Sdin za hektar. Za veliki kombanj pa je stala ura 24.000 Sdin oz. 33.000 do 35.000 Sdin za hektar. Če primerjamo to z ročno žetvijo, je po računu za-

druge kombajniranje za polovico cenejše. Ročna žetev z mlačvijo na mlatični stane od 80.000 do 90.000 Sdin. S tem pa je rentabilnost žita že na meji. Nekateri kmetje, ki imajo stroje za žetev, so računali do 5.000 Sdin na uro. Ker vemo, da ti stroji opravijo samo 20 odst. dela, ki ga opravi mali kombanj, vidimo, da je to veliko predrago. Zato so v kmetijski zadrugi mnenja, da se bo treba na svetu kooperantov temeljito pogovoriti in postaviti cene tem uslugam na realno osnovo. Letošnji pridelki pšenice na zasobnem sektorju so bili od 25 do 38 stotov na hektar, odvisno od kakovosti zemlje in drugih čimteljev.

Primanjkuje strojne opreme

Na posestvih kmetijske zadruge Črnomelj sta košnja in sušenje otave in v hribovitih predelih sena v pravem razmahu. Do sedaj so pospravili že preko 1000 ton sena in preko 2000 ton silaže. Po količini pričakujejo letos zelo ugodno letino, kvaliteta sena pa bo zaradi slabšega vremena nekoliko slabša. V kmetijski zadrugi občutijo pomanjkanje strojne opreme za spravljanje sena. Če bi imeli boljšo opremo, bi lahko z manj ljudmi spravili več sena v krajšem času. To mislijo urediti v bližnji prihodnosti.

Vse pridelano seno porabijo doma, saj imajo letos oko-

li 1400 glav živine. Do sedaj so izvozili že preko 800 glav živine. Poleg svoje imajo v Starem trgu nekaj živine tudi v kooperaciji. Osnovna proizvodnja njihove kooperacije je mleko. Ta panoga jim bo letos prinesla preko 120 milijonov Sdin dohodka. V zadruzi so mnenja, da je to še le dve tretjini vsega, kar lahko naredijo. Mleko, ki ga dobijo v kooperaciji, odkupijo ljubljanske mlekarne. Razen tega pa pripravljajo tudi večjo kooperacijsko proizvodnjo piščancev. Pričakujejo, da bo ta panoga drugo leto že bistveno povečala obseg njihove proizvodnje.

Letni vrtovi pred kočevskimi gostišči se zaradi pogostih vetrov ne obnesejo preveč, kjer pa so postavljeni v zavetju, imajo lep promet. Na sliki: letni vrt pred kavarno »Zvezda« v Kočevju. (Foto: J. Primo)

DROBNE IZ KOČEVJA

LESENI HODNIK ZA PESCE na mostu čez Rinzo proti promonovniku so pričeli popravljati, kar občani zelo odobravajo. Bil je skrajni čas za popravilo, saj je dotrajani pod bil že nevaren. Most je bil še večkrat obnovljen, razširjen in popravljen, pa ga precej razviti promet kljub temu kar dobro načena, saj je most s svojimi 114 leti, kolikor je star, že pravi ožak. Upamo, da bo zdaj še nekaj časa.

NAPIS »STRELJAMO«, ki ga je postavil nekdo ob kombiju s stanovanjsko prikolico za kino dvorano, privablja množico mladih strelcev. Mladina za težko zasluženo denarje strelja cele popoldneve in dobi za nagrado kicaste cvetlice iz papirja. Vprašujemo se, če je to potrebno, ko hkrati s tem v strelskih družinah po kolektivih stoji na desetine zračnih pušk zaprašenih, ker jih nihče ne uporablja. Najbrž je tukaj precej narobe, prav pa bi bilo, ko bi o tem razmislila mladinska organizacija. Čudno je, da se na strelšču, kjer je treba plačati, kar tare mladih strelcev, tam, kjer bi lahko dobili zračno puško brezplačno, pa jih ni.

POSEBEN SPOMINSKI ŽIG je uporabljala pošta 1. julija, ko se je začel v Kočevju avtorally »Sutjeska 66«. Žig je poslal organizacijski odbor rallyja iz Sarajeva na pošto v Kočevje. Žig je prispel žal tako pozno, da udeleženci sploh niso ve-

ZAHVALA

Sahovski klub Kočevje se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi mladinskega sahovskega prvenstva, ki je bilo pred nedavnim v Kočevju. Se posebej se zahvaljujemo vsem podjetjem, ki so nam pomagali z denarjem in praktičnimi darili, in vsem posameznikom, ki so z nesobično pomočjo v dneh prvenstva pripomogli k uspehu. Sahovski klub Kočevje

deli zanj. Novica o tem se je razvedela šele pozno popoldne in priložnost so hitro izkoristili domači filatelisti. Na pošti so s tem žigom žigosali okoli 500 pisemskih pošilk in približno 100 posebnih nalepk. To je zelo malo, saj je v Sloveniji veliko zbiralcev posebnih poštah žigov, v vsej Jugoslaviji pa jih je več kot 3000. Organizator je s tem zagrešil precejšnjo napako.

Ob govoricah o združitvi dveh podjetij

V Kočevju se šepeta, da hoče nekdo Pletiljstvo likvidirati oziroma ga združiti s Tekstilano. Seveda takih prizadevanj ni in jih ne more biti. Delovni kolektivi so samostojni in morajo sami producirati, če bodo bolje gospodarili sami ali pa bi jim združitve morda prinesla koristi, tako so menili na nedavnem skupnem posvetu kočevski komunisti.

V Dołu vedno več izletnikov

Ob nedeljah in praznikih obišče Dol ob Kolpi, ki je pred kratkim dobil tudi vodovod, vedno več izletnikov. Na obali Kolpe je takrat živahno kot na morju. Izletniki se kopljejo, pečejo čevapčiče, se sončijo itd. Tudi domačini se na izletnike počasi privajajo in jim prodajajo svoje pridelke.

KOČEVJSKE NOVICE

KAJ BO V KOČEVSKI TRŽNICI:

Meso ali kultura?

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje je letos dogradilo predvsem za lokalne potrebe novo klavnico, verjetno v prihodnjem letu pa namerava urediti v Kočevju tudi moderno prodajalno mesa in mleka. V ta namen žele preurediti sedanjo kočevsko tržnico, ki je zdaj le delno izkoriščena, razen tega pa dozdaj k njej približno še en tako velik prostor, kot je sedanja tržnica.

Na zadnji seji sveta za kulturo pri občinski skupščini pa so člani predlagali, naj bi tržnico preuredili v umetniški paviljon. Svoj predlog podkrepjujejo s tem, da je stavba in njena lega primerna in da bi bilo to nekaj posebnega v Sloveniji. Malenkostno preurejena tržnica bi bila primerna tudi za nekatere druge kulturne prireditve.

Kaj bo v tržnici: meso ali kultura, se še ne ve. Verjetno bodo o tem odločili še občani in občinska skupščina.

Nov gasilski dom

V Predgradu preurejajo nekdo bivšo stanovanjsko hišo v gasilski dom. Za njegovo ureditev je prispevala 3000 Ndin krajevna skupnost, ostalo pa občinska gasilska zveza in domače gasilsko društvo. Zaradi poljskih del urejevanje gasilskega doma malo počiva, kljub temu bo še letos dograjen.

RIBNIŠKA OBČINA PO PLENUMU ZKJ

Samoupravljanje okrepiti

Takoj so sklicali sestanke vseh osnovnih organizacij - Posebna pozornost, ker je precej občanov na delu v tujini - Jeseni razprava o mladini

11. julija je bila v Ribnici seja občinskega komiteja ZK, na kateri so obravnavali sklepe 4. plenuma ZKJ. Navzoči so bili tudi sekretarji osnovnih organizacij ZK.

Na seji so dali vso podporo sklepom plenuma in sklenili, da bodo takoj sklicali sestanke vseh osnovnih organizacij ZK, na katerih se bodo med ostalim pogovorili tudi o načini izvrševanja sklepov plenuma. Sklenili so, da bodo na sestankih razpravljali predvsem o nadaljnji krepitevi samoupravljanja, nagrajevanju in kadrovanju.

Ugotovili so tudi, da je precej ribniških občanov na delu v zahodnih državah, zato bo potrebna še posebna budnost komunistov, da ne bi ti občani raznašali med ljudmi doma napačne informacije.

Na sestankih osnovnih organizacij bodo razpravljali tudi o veri in odposu do nje.

Po dopustih bo občinski komitej predvidoma razpravljal o mladini.

Proslava v Gradu

22. julija, to je za dan vstaje, bo v ribniškem gradu (v primeru slabega vremena pa v domu Partizana) proslava s kulturnim sporedom v počastitev praznika vstaje in 20-letnice oboroženega upora. Organizira jo krajevna organizacija SZDL Ribnica.

Nedavno so začeli pripravljati modernizacijo ceste Zlebit - Sodražica. Kot je bilo v našem listu že objavljeno, bo ta cesta na odseku Zlebit - Vinice že letos asfaltirana. Kraj ob njej si od tega veliko obetajo.

ŠOLO GRADE 20 LET

Solo v Sodražici so začeli graditi že leta 1947, pa še vedno nima urejene okolice in fasade. V Sodražici pravijo, da šola še ni bila komisijsko prevzeta, da je torej uradno še vedno v izgradnji, čeprav je v njej že pouk. V dvajsetih letih je bilo že velikokrat sklenjeno, da bodo najprej dogradili to šolo in šele potem nove, vendar prav za njeno dograditev ni bilo nikoli denarja.

Likovna razstava

Od 22. julija do 1. avgusta bo v prostorih glasbene šole v Ribnici odprta likovna razstava. Svoja dela bodo razstavljali: Jože Centa, Stane Jarm ter domačina - amaterja Andrej Debeljak in Slavko Filidijan. Razstava bo brez dvoma pritegnila veliko ljubiteljev likovne umetnosti.

Letos Bistrica ni očiščena

Turistično društvo: »Doslej je bila Bistrica vsako leto do sezone očiščena.« - Komunalci: »Zastojnskega dela je konec.« - Ribiči: »Mi je nismo dolžni čistiti.« - Občinska skupščina: »V kratkem bo vse v redu.«

Doslej je bila reka Bistrica, ki teče skozi Ribnico, vsako leto do turistične sezone očiščena, letos pa se je zataknilo.

Bistrico je vsako leto brezplačno čistila »Komunalca«, ki je zdaj združena s Stanovanjskim podjetjem. Letos pa menijo komunalci, da je bilo zastojnskega dela dovolj, pripravljani pa so reko očistiti, če jim bo to delo kdo naročil in plačal.

Pri Turističnem društvu so povedali, da jim je občinska skupščina še pred mesecem dni obljubila, da bo Bistrica očiščena do sezone - pa še vedno ni nič, čeprav smo že sredi sezone.

Zastopniki ribiške družine pravijo, da oni Bistrico niso dolžni čistiti. Razen tega bodo zahtevali odškodnino, če bo očiščenje opravljeno tako, da bo škodovalo ribam.

No, na občinski skupščini načelnika za gospodarstvo in komunalne zadeve sicer nismo našli, ker je na dopustu, dobili pa smo zagotovilo, da bo Bistrica v kratkem očiščena.

Šola v Loškem potoku ima novega ravnatelja

Na izpraznjeno mesto ravnatelja osnovne šole v Loškem potoku sta komisiji za razpis delovnega mesta ravnatelja pri občinski skupščini Ribnica in osnovne šole Loški potok predlagali, naj se imenuje za ravnatelja tov. Olga Mohar, ki je med predstavi najbolj ustrezala razpisnim pogojem.

Tov. Moharjevi želimo na odgovornem mestu veliko uspehov.

Ni bik dober za osemenjevanje

Za osemenjevanje (seveda umetno) krav je menda danes potreben veterinarski tehnik. Biki so prepovedani, ker raznašajo bolezni in s tem napravijo precejšnjo škodo. Vendar se tudi pri umetnem osemenjevanju včasih zatakne. Tako so se na primer krave v Starem in Novem kotu gonile, osemenjevalca iz Ribnice pa ni bilo. Seveda ni prišel, ker kočevska občina ni z ribniškimi veterinarskim zavodom podpisala pogodbe! Tako je kotarskim kravam spet priskočil na pomoč pravi bik, čeprav to ni po predpisih. Neprijetno zadevo bodo skušali spraviti na pravo pot pristojni moške.

REŠETO

22. julij pomemben praznik za vsakega občana

Prav je, da se tudi občani trebanjske občine pridružimo praznovanju 22. julija — 25. obletnice vstaje in ljudske revolucije. Tega dne se lahko s ponosom spominja vsak Slovenec, saj simbolizira enotnost in moč našega ljudstva, ki je zbralo v sebi dovolj moči, da je prišlo za orožje.

Ko danes v miru gradimo srečnejšo bodočnost, se moramo zavedati, da bodo naša prizadevanja uspešna toliko bolj, kolikor večja bo enotnost jugoslovanske skupnosti, ki so jo v boju zgradili vsi naši narodi v osvobodilni in revolucionarni bor-

bi. Naša naloga je, da vsak po svojih močeh pomagamo krepiti in poglobljati to enotnost.

Letošnji 22. julij pomeni po-

Odlikovani krvodajalci

17. julija dopoldne je občinski odbor RK v Trebnjem priredil v sejni dvorani občinske skupščine proslavo krvodajalcev, na kateri so izročili zlate in srebrne značke tistim, ki so doslej 10-krat ali 5-krat darovali kri. Zlate značke so dobili: Ivan Lovše, Marjeta Pavlin, Franc Leskovec, Pavel Kozole, Marija Tori, Peter Zihelj, Pavliha Hrovat, Alojz Stane in Peter Semrov. Srebrne značke, priznanje za 5-kratno darovanje krvi, je dobilo 31 ljudi. Vsi smo jim dolžni toplo zahvalno.

K-15 v trebanjski občini

Na nedavni seji občinskega sindikalnega sveta so ugotovljali, kako so podjetja in ustanove obrnile denar, ki jim je ostal po ukinitvi prispevka za popust K-15. Nobeno podjetje ni tega denarja dalo v sklad osebnih dohodkov, temveč je večina njih že izplačala namensko nadomestilo za letni dopust. Največkrat je nadomestilo znašalo od 15 in 20 tisočakov. Grajali so tista podjetja, ki so izplačala nadomestilo že za prvo polletje. Na seji so ugotovili, da so pri izplačilu premalo upoštevali delavci s slabšim zdravjem.

Za letošnji 22. julij — dan vstaje slovenskega naroda iskreno čestitamo vsem borecem, aktivistom in aktivnim sodelavcem NOB!

OBČINSKA SKUPŠČINA

TREBNJE

OBČINSKI ODBOR SZDL

OBČINSKI KOMITE ZKS

OBČINSKI ODBOR ZZB

OBČINSKI KOMITE ZMS

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

leg velikega jubilejnega dne tudi važen mejnik v nadaljnjem razvoju našega družbenega sistema na temelju socialistične demokracije in samoupravljanja, ki ga je na IV. seji nakazal CK ZKJ. Kljub temu da dosegamo v razvoju družbenih odnosov velike uspehe, bi bili lahko še uspešnejši, če se nam ne bi upiralo še nešteto ovir, od neznanja in birokratizma do pasivnega odnosa do družbenih dogajanj in egoizma. Če tem subjektivnim težavam dodamo še objektivne, v naši občini predvsem gospodarsko zaostalost, kar ima še posebej vpliv na družbene odnose, potem je jasno, da se nahajamo pred velikimi nalogami. Premagali jih bomo le tedaj, če bomo za njihovo uresničitev vložili vse svoje sile, če bomo v teh prizadevanjih dovolj odločni, vztrajni in delavni.

S temi željami vsem občanom, iskreno čestitam za 25-letnico vstaje in jim želim prijetno priznavanje.

SLAVKO KRŽAN
predsednik občinskega odbora SZDL TREBNJE

Iz mokronoškega vodovoda bo teklo tudi na Dob

13. julija je bila podpisana pogodba med KPD Dobom in občino, po kateri se bo Dob lahko priključil na glavni vod mokronoškega vodovoda. Za to bo prispeval 12 milijonov Sdin, od tega četrtno že letos, drugo pa prihodnje leto. S tem so omilili stisko z denarjem, ki ga primanjkuje za dokončanje glavnih vodov.

NAŠ OBISK PRI SEVNIŠKIH FOTOAMATERJIH

»Oštarija, davkarija... pa smo kmalu že mi«

Tako pravi Anton Senica, vodja kluba, o vztrajnosti dela amaterjev

Lesene razmajane stopnice vodijo obiskovalca sevniškega fotokluba na podstrežje nad brivnico in česalnico v Smarju. Sivolasi zgovorni upokojeni učitelj 70-letni Anton Senica, duša kluba, ki ga že osem let vodi, je s pomočjo članov preuredil del podstrežja v preprosto temnico. Sestajajo se in delajo tudi v njegovi skromni sobici, kjer prebiva.

»Res je, poleti je prevročje, pozimi prehladno,« je hitel pripovedovati. »Temnica je kar iz lesenita, pozimi nas pred mrazom rešuje električna peč, poleti pa pred vročino ventilator ali pa kar delo v kopalnikih, kadar se opeka pošteno segreje. Težko je delati dobre slike, ker nam nagaja še vročina in vlaga. Mislimo, da bomo dobili prostor pri šoli, pa ni bilo nič. Zdaj se nam ponuja prostor na gradu, toda zaradi let jaz ne bom zmogel toliko

krat tako daleč. Mlajši radi slikajo, toda za te posle, ki jih jaz opravljam, niso preveč navdušeni. Okrog 25 jih redno dela; vesel sem jih, čeprav nimam nikoli pravega miru. Med njimi so vseh starosti. Najmlajši je Janez Stegenjšek, ki mu je 16 let.

Mislili smo, da bomo priredili razstavo za dan borca, toda morali smo jo prestat

Protest nekaterih sevniških ribičev

Deset možakarjev iz sevniškega pododbora ribiške družine Mirna je sedmega julija, ko je zasedala skupščina, stopilo v dvorano in zahtevalo ustanovitev samostojne ribiške družine v Sevnici. Vzroki so delno že znani, povod za to pa je bila izključitev nekaj članov iz ribiških vrst, ker niso hoteli prenehati nasprotovati sedanji organizacijski obliki, čeprav z drugimi podobori ni bilo nesoglasij. Na glasovanju skupščine je bilo od 26 prisotnih odbornikov le 11 za ureditev notranjih odnosov družine, 15 pa za korenitejšo spremembo. S tem so seznanili tudi druge občinske skupščine, ki jih RD Mirna obsega.

Za nedeljo 17. julija, je sevniški pododbor razposlal vabila, da skličejo izredno skupščino celotne družine, čeprav to lahko naredi le upravni odbor družine.

viti na 29. november. V načrtu imamo tudi album s slikami iz vseh podjetij. Prav zdaj zbiramo denar za bližnjico luč, tako da bomo lahko slikali tudi notranje prostore in ljudi v njih. Z denarjem je težko, vendar si tudi sami pomagamo. Delamo slike za osebne izkaznice in potne liste in vse več ljudi išče teh uslug pri nas, ker smo poceni in hitro naredimo.

Ukinjen prometni davek

Na nedavni seji občinske skupščine v Sevnici so ukinili 2-odstotni prometni davek od kmetijskih strojev na motorni pogon, vprege in ročnih kmetijskih strojev, ki jih kupujejo zasebniki. Davek so odpravili zato, da so uskladili tovrstne davke s sosednjimi občinami.

»Rada prebiram opise naših starejših ljudi, vesela sem se posebej, če kdaj pa kdaj napišete kaj tudi o ljudeh, ki jih poznajo samo sosede in ki zanje nikoli ne slišimo v javnosti. Oni so vam za to še mnogo bolj hvaležni,« nam piše naša bralka M. Perc iz Sevnice.

»Prilagam vam nekaj skopih besed o življenju 90-letne ženske Franciške Pompe iz bližine Sevnice. Ona bi vam sama prav rada povedala, kako se je prebivala skozi trdo življenje. Ker je bilo doma mnogo lačnih ust, je morala že v rani mladosti iti služiti kruh k bogatejšim kmetom. Z delom si je zaslužila pokojnino, ki jo uživa zdaj v samotni hišici, hrano pa ji prinašam iz Sevnice. Če bo v časopisu, vam bo za to zelo hvaležna. Prilagam vam njeno stiko.«

SEVNIŠKE VESTI

DRUSTVO UPOKOJENCEV pripravila za svoje člane dva izleta. 24. julija si bodo ogledali Metliko in njene zanimivosti. Za ta izlet ni več prostih mest. Za Trst pa se še vedno lahko prijavi; tja bodo odpotovali z motornim vlakom 17. avgusta.

V KMETIJSKEM KOMBINATU »ZASAVJE« v Sevnici niso povsem zadovoljni z dosedanjim odzivom obralcev hmelja, ker se čas spravlja naglo bliža in jih že precej potrebujejo. Za škaf nabranega hmelja plačajo 150 Sdin, dajo pa tudi nekaj drugih ugodnosti. Ceno za škaf je določilo združenje hmeljarjev in je v vseh hmeljarskih krajih enaka.

TUDI SEVNICO je obiskala potujoča razstava NOB iz Ljubljane. 17. julija so si v gasilskem domu prebivalci lahko ogledali zbirko redkih dokumentov in fotografij iz naših težkih dni.

KMALU BODO JAVNO razgrnil spremembe urbanističnega načrta okolice sevniške šole, kjer je treba šoli zagotoviti zemljišče za športna igrišča. Ze dober mesec pa je razstavljen muzejalni načrt na Loki, ki bo prebivalcem prihranil precej poti in sitnosti, saj so do sedaj morali za vsako gradnjo posebej spraševati republiškega urbanističnega inšpektorja. Načrti morajo biti razgrnjeni tri mesece.

LANI JE SEVNISKA komisija za prošnje in pritožbe presojala 23 primerov, ko so ljudje uveljavljali svoje pravice ali želje. Samo v letošnjem prvem polletju pa jih je bilo že 18. Trinajstim je bilo ugodeno, dva pa so vrnjena, dva pa sta dobila pravni nasvet. Od vseh 18 primerov so se le v 13 primerih občani obrnili na občino, v petih pa kar na višje organe, čeprav od tam redno pošiljajo prošnje in pritožbe nazaj na občino. Šele na občinski odločitve se lahko pritožijo na višje organe.

PREJSNIJ TEDEN SO zopet začeli popravljati sevniški most, ki se je na enem kraju že občutno podal. Denar za popravilo gre iz rednega vzdrževanja mostov.

MALO JE LETOS ZANIMANJA za občinski počitniški hišiči Lisca in Malkovec pri Portorožu, odkar so dvignili ceno na 2.350 Sdin. V hišicah ZB v Rovinju pa je že vse zasedeno, ker so več kot pol cenejše.

SEVNIŠKI VESTNIK

Upravni odbor

TVD PARTIZAN
MIRNA

razpisuje
prosto delovno mesto

OSKRBNIKA KOČE
NA DEBENCU

Razpis velja do zasedbe
delovnega mesta.

TREBANJSKE
NOVICE

Požar v Lokvici pri Metliki

18. julija je v noči od nedelje na ponedeljek med nevihto udarila strela v streho gospodarskega poslopja Martina Muca v Gor. Lokvici pri Metliki. Požar je zajel vso stavbo. Ves čas, ko je gorelo, je divjala huda nevihta. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosednje stavbe. Škoda cenijo na 2500 N din.

Razkril se je kup umazanije

Ob točkovanju stanovanj v zasebnih hišah se je v Metliki pritožilo mnogo lastnikov stanovanj, češ da so nove akontacije prenizke. Stanovalci ugovarjajo in tako prihaja do sporov, ob katerih pa se

je razkril kup umazanije in izkoriščanja. Delavke metliških tovarn, ki stanujejo po dve ali tri skupaj v eni sobi, komaj še vredni tega imena, plačujejo 3000 do 12.000 dinarjev na mesec. Lastniki se izgovarjajo, da jim nudijo opremo, toda ta oprema ni vredna dostikrat več kot enomesečna stanarina. Kljub vsemu temu morajo podnajemnice mirno prenašati to izkoriščanje, ker zasebnih sob zelo primanjkuje, in če katera ugovarja, ji gospodinja pokaze vrata.

Zaradi številnih intervencij nameravajo v vseh kolektivnih izvesti popis stanovanj, da bi tako ugotovili razmere, v katerih zaposleni žive. Ko bodo podatki zbrani, imen izkoriščevalcev ne bodo skrivali.

METLIŠKI
TEDNIK

26. julija praznujejo v Gradcu

26. julija 1942 so Italijani požgali v Gradcu 11 hiš — V spomin na ta grozni dan praznujejo Gradčani svoj krajevni praznik. Od tedaj do danes se je kraj močno spremenil, o čemer pripoveduje domačin Nande Butala

— 26. julija 1942 je bilo v Gradcu požganih 11 hiš. Tedaj so bili ob imetje: Anton Kambič, Janko Zupančič, Franc Doltar, Julij Malešič, Ciril Novak, Julij Beličič, Julij Marentič, Ivan Cerjan, Franc Piletič, Jože Kaplan in Janko Stipančič. Po požigu so Italijani odgnali v internacijo na Rab 15 vaščanov, med njimi tudi starejše ženske in otroke, — je prebral z listka Nande Butala, ko sva sedela na klopi v njegovem vrtu. Pokazal mi je tudi lastno pesem — nekako balado, posvečeno temu dogodku in krajevnemu prazniku, katero je zložil šele lani.

Po 24 letih ve še za vsa imena zavednih Gradčanov iz vojnih časov in sploh se zelo dobro spominja dogodkov iz težkih dni. Komunistične od leta 1935 dalje, je bil preganjan še v bivši Jugoslaviji, Italijani pa so ga med prvimi zaprli ter poslali v internacijo v Padovo, Ferraro, Ancono, Bari in Renico, od koder je 1943, leta pobegnul. V Bariju so ga Angleži dodelili partizanski policiji, ki je urejevala umik prebivalstva iz Dalmacije. Šele 1944 je tovariš Nande prišel v Split, na domača tla, v rodni Gradac pa šele po osvoboditvi. Vsa

povojna leta je imel odgovorne funkcije v vaških organizacijah in še danes je v njih delaven.

— Neverjetno, kako se je Gradac po vojni spremenil, je nadaljeval. Zgrajenih je bilo več kot 30 hiš, požganih julija 1942 ali uničenih pri bombardiranju 1944. Razen tega je bilo okoli 10 hiš obnovljenih. Ljudje žive mnogo bolje kot so včasih. Gradac je že od nekdanj obrtniško naselje, v katerem je bilo napredno delavsko gibanje že dolga leta zakoreninjeno. Danes je v našem kraju okoli 50 upokojencev, ki imajo priznano posebno delovno dobo za sodelovanje v NOB, pokojnine pa jih prejema še več. Gradčani smo med vojno mnogo žrtvovali, danes pa se spoprijemamo z novimi težavami, ki jih kljub napredku ne manjka.

— Česa si zdaj v Gradcu najbolj želite?

— Vodovod je že več let največji problem vaščanov. Letos ga ne bomo še imeli, a v tem, da so ga pred kratkim pričeli graditi, imamo vsaj zagotovilo, da naša prizadevanja niso bila zaman.

»Sezona se pozna pri plači«

Je rekel Ivan Slobodnik v metliškem bifeju Mercator pri avtobusni postaji, ko smo ga vprašali, če imajo kaj dosti gostov.

— Z letošnjim obiskom gostov smo kar zadovoljni, saj prihaja v Metliko vedno več posebnih avtobusov z izletniki, razen tega pa se prav pred našim lokalom ustavi vsak dan 12 rednih avtobusov, polnih potnikov. Večina zaradi poletne vročine ne vzdrži poti brez okrepila, zato pridejo k nam. V Metliki pa tudi tuji ni-

so več nobena redkost.

— Česa v pasjih ineh največ prodaste?

— Tujski zahtevajo rlasti brezalkoholne pijače in kavo ekspres, medtem ko se naši najraje odžejajo s pivom.

— Kako se pa s tujsci pomenite?

— Se kar znajdemo! Šef zna perfektno nemško, jaz pa tudi toliko, da vem, kaj gost želi. Iz našega lokala še noben tuj gost ni odšel zaradi tega, ker se ne bi razumeli. Da bi jih le še več prišlo!

Stanovanja za upokoence in invalide

Republiška skupščina za socialno zavarovanje SRS je sprejela pred nedavnim sklep o uporabi denarja, ki se zbra iz 4 odst. prispevka od pokojnin in invalidnin, za gradnjo stanovanj v Sloveniji. Ta denar je namenjen predvsem za gradnjo in popravila domov za upokoence, dalje tudi za gradnjo in popravila družbenih stanovanj upokoencev in invalidov in končno še za gradnjo in popravila zasebnih hiš upokoencev in invalidov. Pri dodeljevanju teh stanovanj ali pri najemanju posojil imajo borci — upokoenci in invalidi ob enakih pogojih prednost pred drugimi prosilci.

Družbena stanovanja, ki bodo zgrajena iz teh sredstev ali posojila za gradnjo in popravila, lahko dobijo samo prosilci, ki nimajo stanovanja, ali pa imajo neprimerno stanovanje. Stanovanje je neprimerno, če živi upokojenec ali invalid z družino kot sostanovalec ali podnajemnik, če ima premajhno stanovanje, če je stanovanje zelo vlažno ali kako drugače zdravju škodljivo in če je stanovanje v kleti ali na podstrešju in je neprimerno za bivanje.

Upokoenci in invalidi, ki imajo ustrezno stanovanje in ki so v to stanovanje sprejeli svoje odrasle otroke, zaposlene ali nezaposlene, in so zaradi sprejema v stanovanje teh otrok prišli v stanovanjsko stisko, nimajo pravice do posojila po tem sklepu. To velja tudi v primeru, če so upokoenci v dogovoru s svojimi otroki prostovoljno prenesli svojo stanovanjsko pravico na enega od otrok ali na kakega drugega uporabnika stanovanja, ali pa so ga sprejeli k

sebi v stanovanje kot družinskega člana v skupno gospodinjstvo.

V občini Novo mesto je že imenovana komisija, ki je sestavljena iz predstavnikov društev upokoencev, občinskega odbora ZB, NOV, organizacije za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in občinske skupščine. V komisiji so: Lojze Mirtič, predsednik, Mercel Godnik, tajnik, oba kot predstavnika društev upokoencev, Anton Pirc, član, kot predstavnik ObO ZB NOV, Franc Golob, član, kot predstavnik Stanovanjskega podjetja Novo mesto in Franc Smolič, član, kot predstavnik Obs Novo mesto.

Dva nova lokala v Šentjerneju

Kmetijska zadruga preureja v Šentjerneju nekdanje prostore traktorske postaje v trgovino, ki je bila doslej v stisnjenih in neprimernih prostorih. Tam bodo uredili tudi skladišče poljedelskih potrebščin, voznikom pa ne bo treba stati z vozom na cesti, ker je pred novimi prostori veliko dvorišče.

Ob cesti, ki pelje proti Pletjarnam, pa bo uredila lokalna mirenška DANA. Služil bo za prodajo alkoholnih in brezalkoholnih pijač na drobno. Obetajo, da bodo prodajali svoje pijače po tovarniških cenah.

P. M.

Šolniki so se zbrali na Prevolah

18. junija je bil na Prevolah v Suhu krajini sestanek članov sindikalne podružnice prosvetnih delavcev Žužemberk. Pogovorili so se o reformi in šolstvu, o šolskih skupnostih in o novem učnem programu. Sindikalna podružnica prosvetnih delavcev v Žužemberku si prizadeva, da bi bili njeni člani čimbolj seznanjeni s spremembami in z nalogami, ki čakajo prosvetne delavce. Pozdraviti velja lepo pobudo, da se zbero vsakič na eni izmed suhokranjskih šol.

sekega odbora ZB, NOV, organizacije za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in občinske skupščine. V komisiji so: Lojze Mirtič, predsednik, Mercel Godnik, tajnik, oba kot predstavnika društev upokoencev, Anton Pirc, član, kot predstavnik ObO ZB NOV, Franc Golob, član, kot predstavnik Stanovanjskega podjetja Novo mesto in Franc Smolič, član, kot predstavnik Obs Novo mesto.

Upokoencem in invalidom, ki nastopajo pri gradnji sami, kot investitorji, se lahko odobri kredit do največ 10.000 N din, ob lastni udeležbi najmanj 30 odst. predračunske vrednosti gradnje, z dobo vračila najdalj na 10 let z 2 odst. obrestno mero.

Omenjeni sklep republiške skupščine za socialno zavarovanje pomeni šele začetek reševanja stanovanjskega vprašanja upokoencev in invalidov. Odveč bi bilo pričakovati, da bodo lahko zdaj vsi stanovanjski problemi rešeni čez noč. Preden bomo to dočakali, bo preteklo še nekaj časa, zato bo prav, če bodo upokoenci in invalidi pri prijavah svojih stanovanjskih problemov objektivni, da bi komisiji kar najbolj olajšali delo.

V šentjernejski dolini je že nekaj kmetov, ki so si kupili traktorje. Prvi med njimi je Tone Golob iz Sel, ki pravi, da je zelo zadovoljen s strojem, ima pa težave s priključki in rezervnimi deli, ki so precej dragi. Zelja mnogih kmetov je, da bi si olajšali svoje delo, vendar bodo pri nas težave z nakupom še precej časa, saj naša industrija ne zna izkoristiti priložnosti. Na sliki je Tone Golob, ki s traktorjem zanje in veže snopje. (Foto: Polde Miklič)

Lepo razumevanje za bolnega tovariša

Na pobudo sindikalne podružnice so v novomeški tovarni zdravil Krka organizirali zbiralno akcijo med člani kolektiva. Nekoga člana tega delovnega kolektiva je zahrbtna bolezen priklenila na posteljo, ima pa precej številno družino, zato so zanj zbirali pomoč. Pri tem so se zaposleni res lepo izkazali, saj ni bilo nobenih izgovorov, temveč je vsak rade volje segel po denarnici. Marsikdo je pripravljen bolnemu kolegi še drugače pomagati, če bi bilo potrebno.

V obratu Ločna je bilo mnogo darovalcev, ki tovariša sploh niso poznali in vendar ni nihče odklonil pomoči! V enem tednu je kolektiv zbral več kot 200.000 starih dinarjev. Zaradi izrednega razumevanja za to sindikalno akcijo zaslužijo darovalci vsa pohvala. Lahko bi jih posnemali tudi v drugih kolektivih! MARJAN GREGORČIČ

Sunjič - brzopotezni prvak za junij

Na brzoturnirju za mesec julij je ponovno zmagal m. k. Vitomir Sunjič z 9,5 točkami in eno samo izgubljeno partijo s Petkovičem. Drugo in tretje mesto sta si razdelila Jurij Picek in Tomislav Petkovič z 8 točkami. Četrto do peto mesto sta dosegla Tone Škerl in Tone Šporar s 7 točkami in pol, šesto pa s 7 točkami Nagl. Navedenih šest si je priborilo pravo neposrednega nastopa na brzoturnirju za mesec avgust. Zanimivo je, da je razlika med 6. in 7. (Adamič 4 in pol) kar 2 točici in pol; to pomeni, da so avgustovski finalisti bili ostalim premočni. Osmo mesto je zasedel s 4 točkami Roman Keržan, deveto in deseto mesto sta si s 3 točkami in pol razdelila Udir in Bjelanovič, enajsti je bil Kranj (2,5), zadnji pa Hrovatič (0,5). Prehodni pokal v obliki lesene šahovske trdnjave je tako zopet v Sunjičevih rokah. JJK

Ob Krki veliko turistov

V slikoviti pokrajini ob gornjem toku Krke, kjer se še neoskrunjena reka vije po ozkem kanjonu in tu in tam bobni čez slapove, se vedno raje ustavljajo tujci. Med njimi je vedno več tujih ribičev, ki namakajo trnek in skušajo ujeti čimveč sladkovodnih rib. D. G.

OB RAZSTAVI PROGRAMA URBANISTIČNEGA RAZVOJA

Rešimo, kar se še rešiti da!

Perspektivni urbanistični načrt, ki je bil pravkar dan javnosti na ogled, upravičuje zaskrbljenost, ki se poraja ob njem. Ureditev kalerega kola urbanega področja je v današnjih kompleksnih vidikih prerastla klasično obravnavanje problemov, ki se vanj vključujejo in so bili doslej vezani le na ožjo naseljeno področje. Postalo je neizogibno, da se obravnava v širšem, regionalnem okviru, in to ne le glede primarnega prometnega omrežja, ampak tudi glede contranja in občutljivejšega urejanja celotnega naseljenega prostora.

Planarji bi morali v 1. delu svojega elaborata kritično oceniti današnje stanje, ki je rezultat samovoljnega, skrajno nepremišljenega parcialnega obravnavanja posameznih pradelov brez kakršnega koli zavezanja in tehtnega programa. Današnje stanje kaže ob pomankanju smiselne koncentracije ekonomsko in prostorsko definiranih sosesk in izrazito raztresano (dispersno) naselitev, ki je ob sorazmerno majhni gostoti zasedla do malega vse naseljeno področje. V bistvu je to stanje glede ekonomičnosti skrajno slabo, odveč pa je dodati, da je sedanja podoba mesta v širokem okviru naseljenega prostora tudi v estetskem oziru katastrofalna. Ekonomika in estetika nista nezdržljiva pojma, še več, pomankljivosti v enem se morajo nujno izraziti tudi v drugem; reševati ju je treba sočasno in ne medsebojno izolirano. Sedanja urbanistični načrt prevzema enostavno vse, kar je bilo v zadnjih usodnih desetih letih brez pravega preudarka realizirano oziroma programirano,

do daja pa k temu še novo, in v horizontalni smeri še bolj do nasičenosti okupira že tako zelo prostrano naseljeno področje; okupira celo take predele, ki bi morali že po svoji morfologiji in vrednotah ostati zunaj gradbenih con in dopolnjevanji zaščiteni inventar. Primarno prometno omrežje rešuje načrt v ozkem osrednjem območju, s tem pa z velikimi investicijami, ki jih bo njegova realizacija potrebovala, ne izboljšuje bistveno kritičnega stanja, ampak ga celo še bolj komplicira. Danes se vsepovsod v svetu, pri nas nekoliko z zamudo, lotevajo oživitve novih kompleksnih sosesk, ki naj imajo z vsemi neobhodnimi elementi izrazit urbani značaj, in je problem le v tem, kako posamezne avtonomne soseske med seboj in s starim urbanim jedrom gibko povezati. Rezultat takšne usmeritve bi bil ta, da bi bila pri sorazmerno majhni izrabi površine dosežena velika naseljena kapaciteta, vse neobhodne komunalno-tehnične dopolnitve bi bile ekonomično osredotočene na sorazmerno majhni površinih, ljudje bi imeli zavest in občutek, da živijo v urejenem mestnem okolju, ustvarjeni bi bili kontakti med njimi, vse bi bilo pri roki, kar rabi mešan pri svojem fizičnem in psihicno-emocionalnih manifestacijah. Pri tem pa bi se sprostile razsežne površine, ki bi bile namenjene rekreaciji in bi predstavljale rezervo za bodočnost.

Ni naš namen, pa tudi popolnoma zgrešeno bi bilo, če bi ob tej priložnosti brez temeljitejšega študija prešli k oceni posameznih elementov, ki jih vsebuje predloženi urbanistični načrt. Zato v popolni zavesti odgovornosti predlagamo občinski skupščini, naj povabi prominentne strokovnjake, ki naj bi ta elaborat preučili in predložili skupščini strokovni ekspoz. V javni obravnavi naj bi bila skupščina seznanjena z aktualnim urbanističnim načrtom, s pripombami občanov in z ekspozicijem strokovnjakov. V Ljubljani, 20. junija 1966
MARJAN MUSIČ
BOZIDAR JAKAC
JANKO JARC

Pripomba uredništva: Zgornje pismo so podpisani tovariši poslali novomeški občinski skupščini. Kot je razvidno iz objave sveta za urbanizem v zadnji številki Dolenjskega lista, je predlog za sestavo strokovne komisije bil že upoštevan. K tehtnemu sodelovanju na razpravi o osnutku programa razvoja Novega mesta, ponovno vabimo vse meščane in strokovnjake. Prosimo tudi, naj bodo sestavki pisani kar najbolj preprosto in razumljivo!

GOSTINSKO PODJETJE RESTAVRACIJA SENOVO

razpisuje prosto delovno mesto

upravnika podjetja

Pogoji: kvalificiran gostinski delavec s 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu. Rok prijave je 27. julij 1966.

Osnovna šola ŽUŽEMBERK

razglašja prosti delovni mesti

1. otroške negovalke

v predšolskem vzgojno-varstvenem oddelku,

2. snažilke

na osnovni šoli Žužemberk.

Pismene prijave za prosti delovni mesti sprejema svet šole 8 dni po objavi v Dolenjskem listu.

Kandidati za delovno mesto pod 1. naj predložijo še kratak življenjepis.

SVET OSNOVNE SOLE ŽUŽEMBERK

Komisija za delovna razmerja trgovskega podjetja na debelo in drobno

DOLENJKA, Novo mesto

razglašja prosto delovno mesto

PRODAJALKE

v prodajalni »Potrošnja« v Škocjanu

Pogoj: kvalificirana trgovska delavka z nekaj let prakse v mešani stroki.

Rok za prigrasitev je do 31. julija 1966.

VSEM UPKOJENCEM IN INVALIDOM

Komisija za stanovanjske zadeve upokoencev in invalidov občine Novo mesto

poziva

upokoence in invalide iz območja občine Novo mesto, ki nimajo stanovanja ali imajo neprimerno stanovanje, da se do 1. septembra 1966 javijo Društvu upokoencev, ki dela za območje, na katerem živijo.

Novomeška kronika

■ NAPAN »KOPALISCE«, ki stoji nasproti pošte, je že tako razširila rja, da ni več čitljiv. Morali bi ga zamenjati, saj tak, kakor je zdaj, nikakor ni mestu v okras.

■ KER IMAJO V INDUSTRIJI OBUTVE od 11. do 26. julija kolektivni dopust, bodo v tem času prebelili prostore in očistili stroje. Na dolgoletno željo občanov bodo prestavili tudi kamnito ograjo pri tovarni in tako razširili pločnik. Razen tega bodo skupno s podjetjem »GORJANCI« uredili nasproti tovarne lokalno avtobusno postajo.

■ RAZBITA STEKLA na svetlobnih kaspotih pri hotelu Kandija visijo kot Damoklejev meč nad glavami pešcev. Cestno podjetje bo moralo razbita stekla čimprej odstraniti, da ne bo prišlo do nesreče.

■ KOMISIJSKA PRODAJALNA je po odločbi občinske skupščine Novo mesto zaprta od 15. do 31. julija letos. Prav tako je zaradi preurejanja zaprta tudi cvetličarna v Ulici komandanta Staneta, to je nasproti prodajalne čevljev ALPINA.

■ NA PREDVEČER PRED DNEVOM VSTAJE bo priredil Zavod za kulturno dejavnost ob 20.30 na Loku filmsko predstavo na prostem. Vstopnice bodo po enotni ceni 100 S din. Predvajali bodo partizanski film »Konjuh planine«. V slučaju slabega vremena, bo predstava v Domu kulture po enakih cenah. 22. julija, na dan vstaje, s jutraj, pa bo novomeška godba na pihalna priredila budnico.

■ V PONEDELJEK je bil živilski trg zelo dobro založen. Največ

je bilo paradiznika, za katerega so zahtevali 200 do 260 S din; kumare so bile po 200 S din, broskve po 280 S din, hruške po 200 S din, mleko po 140 S din, krompir po 100 S din, precej pa je bilo tudi jaje (po 60 S din). Razen živil in zelenjave je bilo precej stojnje zasedenih z obutvijo in igračkami. Na prodaj je bilo tudi veliko cvetličnih lončkov.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodile so: Anica Skrabec iz Novega mesta, Glavni trg 19 — Tomaž; Anica Kozjan iz Novega mesta, Kandijska 7 — Damjana, Neža Pirkovič iz Novega mesta, Kandijska 4 — Andreja, Ljudmila Gorenc iz Novega mesta, Prešernov trg 4 — Emilija in Milena Malenšek iz Novega mesta, Koštalova 23 — Jozeta.

Bajramović spet prodaja

Republiška sanitarna inšpekcija je na pritožbo Jašarja Bajramovića spet odobrila prodajanje slaščic in sladoleca v njegovem lokalu na Cesti kom. Staneta. Postavila je sicer določene pogoje, ki pa jih je Bajramović že izpolnil. Medtem pa teče na sodišču kazenski postopek proti Bajramoviću zaradi zastrupitve otrok. Predlog za kaznovanje je vložila občinska sanitarna inšpekcija.

NOSEČNICE!

Ponovni PREDPORODNI TEČAJ

na porodniškem oddelku splošne bolnišnice Novo mesto

SE PRICNE 27. JUL. 1966 ob 16. uri in bo ob sredah in petkih skozi 3 tedne.

Čas je, da odpravimo tabu v Dol. Toplicah

Tuji državljani G. Grumov iz Berlina je prišel v Dol. Toplice z namenom, da bi ostal tam en mesec. Zase in za soprogo je najel v zdravilišču apartman. G. Grumov je prišel k nam, ker je vnet za športni ribič, in ker je že veliko slišal o ribjem bogastvu naših rek. Drugi dan po prihodu se je vrnil okoli 19.30 ure v zdravilišče s krajšega izleta v okolico. Z ženo sta se preoblekla in odšla na večerjo. Bila sta nemalo presečena, ko jma je natakarec ob 20. uri zvečer povedal, da večerje ne moreta več dobiti. Natakarec se je pri tem držal zelo samozavestno in je bil videti začuden nad dejstvom, da obstajajo tudi gostje, ki ne vedo, da kuhinja v zdravilišču po 20. uri ne dela več. G. Grumov je s soprogo ozlovoljen odšel v posteljo brez večerje.

Naslednjega dne zjutraj je kljub opravičilo, s katerimi so mu skušali pojasniti večerni spodrsrlaj, brez besede plačal, kar je imel plačati, in odšel lovit ribe na Tirolsko.

x x x

V četrtek, 14. julija dopoldne, je prišlo na avtobusnem postajališču v Dol. Toplicah do fizičnega obračuna med tovarišicama J. P. in V. K. Vzrok pretepa (gledalo ga je precej Topličanov in veliko gostov), so neurejeni odnosi v zdravilišču. Tov. V. K. je po pretepu hipala: »Saj nič ne pomaga! Saj mu nihče nič ne more! Saj bo vse podkupil, da bodo molčali!« Kot povedo Topličani, je s tem mislila na direktorja zdravilišča Dol. Toplice Viktorja Kečkeša. Tov. V. K. je morala po pretepu zaradi poškodb iskati pomoč pri zdravniku.

Oba dogodka sta po svoje značilna, saj kažeta na neurejene odnose v zdravilišču. In končno: vse doslej, razen govoric po vogalih, v Dol. Toplicah ni bilo javne razprave o nezdružljivih odnosih v zdravilišču. Javni obračun na cestji pa je, če nič več, vsaj načel nepremakljivi tabu, ki že toliko let lebdí nad zdraviliščem.

Zdravilišče v Dol. Toplicah je bilo v zadnjem desetletju že nemalokrat vzrok mnogih govoric, ki so se večinoma začenjale z imenom direktorja Viktorja Kečkeša. Ljudje so govorili o Kečkeševem nemo gočem odnosu do podrejenih ljudi, o tem, da s svojimi postopki popolnoma negira samoupravne organe, o njegovi samovolji, o slabem odnosu do pacientov v zdravilišču, o nemoralni in še o drugem.

Našteli smo samo neka

poglavtnih grehov. Viktor Kečkeš je bil kot direktor zdravilišča od samoupravnih organov zdravilišča, od predstavnikov družbenih organizacij in oblastnih organov, pa tudi od posameznikov v kolektivu že večkrat opozorjen, naj preneha s takšnim neprimernim vedenjem. Opozorila pa je vedno ignoriral, celo več: ljudem, ki so kritizirali njegove postopke, je pripovedoval, »da njemu nihče nič ne more, da ga ščitijo ugledni ljudje z okraja in republike in da bo vsakemu zamašil usta« ...

V sorazmerno majhni 50-članski kolektiv je od leta 1955 do 1963 prišlo in ga zapustilo 203 ljudi, kar pomeni, da se je kolektiv zamenjal v tem obdobju kar 4-krat. V Dol. Toplicah, pa tudi drugod se občani ob tem podatku nemalokrat sprašujejo: »Kako to, da ob toliki fluktuaciji ni bilo mogoče zamenjati enega samega človeka — Kečkeša?!«

Zaposleni so neprestano izpostavljeni Kečkeševi samovolji (surovo je ravnal z vajenci, jih gnusno zmerjal, vajenci niso dobivali predpisane denarne nagrade, člane kolektiva je obkladal z najbolj prostaškimi izrazi, kar velja zlasti za ženske, nič koliko uslužbenov je preprosto nagnal iz službe brez rednega postopka, če pa ni šlo tako, jih je gnjavil toliko časa, da so sami dali odpoved itd., itd.). Pri raznih organih in organizacijah je kopica pritožb, prijav in protestov, vendar so vse doslej ostale brez učinka!

Tudi vsi poizkusi lokalnih organov in vodstev družbenih organizacij, ki so skušali z izjemnimi posegi pripomo-

či k razvoju samoupravljanja v zdravilišču, so ostali brez učinka. Viktor Kečkeš je vse takšne poizkuse premeteno obšel tako, da je odlašal sklic sestankov, na katerih naj bi tekla razprava o nepravilnostih, medtem pa zadržal prizadete v kolektivu. Če je bilo po vsem tem še vedno »vroče«, je hitro odpotoval in prepovedal med svojo odsotnostjo sklicati sestanke. Na ta način so posamezni primeri utonili v pozabo, Kečkeš pa je k starim samovoljam dodajal vedno nove in nove. Ko mu je bilo v razgovoru nekajkrat jasno predočeno, da družba njegovih postopkov, popolnoma u njih naš socialistični in samoupravni ureditvi, ne more trpeti, je pristal na upokojitve, pa nato dano obljubo vedno prelomil ...

Po IV. plenumu naših delovnih ljudje in občani z zupanjem gledajo v prihodnost in pričakujejo, da se bo marsikaj obrnilo na bolje, ter da se bo samoupravljanje hitreje razvijalo. Čas je torej, da

po mnogih brezuspešnih poizkusih odgrnemo tabu, ki še vedno lebdí nad zdraviliščem v Dol. Toplicah.

Čas je, da odkrito pogledamo dejstvo v oči in da naredimo konec samovolji in izigravanju delavskega samoupravljanja v zdravilišču. Odveč bi bilo, če bi kot samoupravljavci in občani pričakovali, da bo naredila v zdravilišču red neka »država« ali neka sila izven nas! Odpraviti samovoljo in zagotoviti samoupravljanje je predvsem velika naloga kolektiva, v katerem je prav gotovo toliko moči in zdravilnih sil, da bo to zmogel. Vse družbene organizacije v Dol. Toplicah, vsi Topličani in občinska vodstva družbenih organizacij pa so kolektivu dolžni pri tem kar najbolj pomagati! Topličani pa so to dolžni tudi samim sebi, saj je senca samovolje iz zdravilišča padla na vse Dol. Toplice in je bilo enake samovoljne posege kot v kolektivu zdravilišča čutiti tudi pri delu družbenih organizacij in društev v kraju!

Številke govore o slabem vedenju

V brežiški občini so bili od januarja do junija kaznovani 104 kalivci javnega reda in miru — Cestnoprometne predpise je kršilo 292 ljudi — Število vinjenih voznikov kljub visokim kaznim ne upada

Občinski sodnik za prekrške v Brežicah je od januarja do junija letos kaznoval 104 občane zaradi kršitve javnega reda in miru. Deset obtožencev je obsodil celo na zaporno kazen. Največ kazni je bilo izrečenih za slabo obnašanje na javnih mestih in za pretepe. To je zanimiv podatek, saj si ob-

čani najbrž niti ne mislijo, kako pogosto se neprimerno vedejo. Potem se pa včasih sprašujejo, od kod prestopki mladoletnikov. Zgledi vlečejo, slabi pa še toliko bolj. Večkrat je sodnik obravnaval tudi neprimerno vedenje do uradnih oseb, predvsem do delavcev Ljudske milice.

Zaradi neupoštevanja cestnoprometnih predpisov je bilo kaznovanih 292 ljudi. V 49 primerih je prekrškom botroval alkohol. Zaradi vinjenosti je bilo kaznovanih 49 voznikov motornih vozil in dva kolesarja. Stiridesetim so odvzeli vozniška dovoljenja, štirim pa potrdila o znanju cestnoprometnih predpisov. Kljub temu da so denarne kazni za vinjenost med vožnjo precejšnje, število vinjenih voznikov ne upada. Na cesti se ljudje vse pre malo zavedajo, da v takšnem stanju spravljajo v nevarnost sebe in druge.

Vid Veljak obsojen na 2 leti

Včeraj se je na novomeškem sodišču zagovarjal obrtnik Vid Veljak z Grma, zaradi prometne nesreče, v kateri je izgubila življenje frizerska vajenka M. Petrič. Veljak je priznal dejanje in krivdo brez obotavljanja. Sodišče mu je prisodilo 2 leti strogega zapor, kot varstveni ukrep pa odvzem vozniškega dovoljenja za dobo 5 let.

DELOVNA SKUPNOST

OSNOVNE ŠOLE PREVOLE

razpisuje delovna mesta

- predmetnega učitelja ali učitelja za slovenski jezik in angleški jezik,
- predmetnega učitelja ali učitelja za matematiko in fiziko,
- predmetnega učitelja ali učitelja za zgodovino in zemljepis,
- predmetnega učitelja ali učitelja za kemijo in biologijo,
- 2 učiteljev za razredni pouk za podružnico Selahinje.

Dodatek za težje delovne pogoje 13.700 oziroma 20.000 starih dinarjev. Samska stanovanja so na razpolago.

Osnovna šola Kočevje

razpisuje za šolsko leto 1966/67 naslednje

ŠTIPENDIJE

- 2 štipendiji na pedagoški akademiji — matematika, fizika
- 1 štipendijo na pedagoški akademiji — tehnični pouk
- 1 štipendijo na pedagoški akademiji — razredni pouk

Prednost imajo prosilci višjih letnikov, učenci z boljšim učnim uspehom in tisti, ki stanujejo na območju občine Kočevje. Prosilci morajo vložiti prošnje komisiji za štipendije pri osnovni šoli Kočevje in jih kolkovati z 250 Sdin državne takse. Prošnji je treba priložiti: življenjepis, zadnje šolsko spričevalo, potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in staršev ter potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev.

Vsako prilogo je treba kolkovati s 30 Sdin državne takse. — Rok za vlaganje prošnje je 30. julij 1966.

OSNOVNA ŠOLA KOČEVJE

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM

»Razumem,« je dejal odvetnik, »Toda, dragi Fleig, čeprav mi je žal, vam ne morem pomagati. V tistih zabojih so najbrž milijarde in s 15 odstotki, ki mi jih ponujate, bi obogatel. Toda dobro vem, kakšni so vaši prijatelji v Nemčiji. Z nacisti ne maram sodelovati.«

Fleig se ni zmedel. Nadaljeval je: »Pričakoval sem takšen odgovor. Toda kaj bi porekli, če bi vam dokazal, da moji prijatelji pri vsej zadevi sploh niso pomembni?«

»Če bi bilo tako, bi sprejel,« je odgovoril Cancellieri.

»Prav. Če vas zadeva zanima,« je nadaljeval Fleig, »bi vam priporočil, da začnete s predhodnimi pripravami. Sporočil vam bom, ko bom prekinil z dosedanjimi prijatelji v Nemčiji.«

Dogovorila sta se in Fleig je odšel. Odvetnik je vnovič slišal za Fleiga šele junija 1955 in nato avgusta istega leta. Toda v vsem tem je bilo nekaj čudnega. Marsejski odvetnik je namreč dobil v pismu le izrezke iz nemških časopisov, v katerih ni pisalo drugega kot to, da so v Nemčiji ujeli in obsodili nekatere esesovce in gestapovce, ki so jih že dolgo iskali. Na ovojnicah je bil žig pošte v Frankfurtu. Pošiljal jih je Fleig, čeprav ni bilo nikjer označeno, da je to on. S tem je hotel nekaj povedati. Mogoče to, da so njegovi prijatelji tudi po njegovi zaslugi prišli v ječo!

Septembra 1955 je odvetnik Charles Cancellieri prišel v stik z Lowellom Voorhiesom, direktorjem tiste družbe za dviganje potopljenih ladij v Genovi. Voorhies je poslušal, kaj mu ima povedati, in tako obširno poročal centrali družbe v Ameriki. Ta je odgovorila, da sprejme predlog, to je, da bo organizirala odpravo v korziške vode, da bi dvignili potopljeni zaklad.

Toda odvetnik Cancellieri ni hotel imeti nevednosti s francoskimi oblastmi, zato je tudi njim vse povedal. Dejal je, da brez Fleiga ne bodo nič-

sar dosegli. Oblasti so mu zagotovile, da se Fleigu, če bo prišel na Korziko, ne bo nič zgodilo, zaklad, ki bi ga dvignili, pa naj razdelijo na štiri dele: francoski državi, Fleigu, Cancellieriju in Voorhiesu ... če bodo seveda sploh kaj potegnili na svetlo.

Fleig je v začetku 1956 pisal Cancellieriju in mu dal naslov, kam naj mu piše v München. Odvetnik mu je odgovoril in mu sporočil podrobnosti o tem, kar je ukrenil. Svetoval je Fleigu, naj se, brž ko bo pripravljen, poveže neposredno z Lowellom Voorhiesom v Genovi.

Minilo je leto in nič se ni zgodilo. Marca 1957 je odvetnik Charles Cancellieri umrl v Nici. Bil je zadnji, ki je neposredno govoril o zakladu na morskem dnu oziroma si o tem dopisoval s Fleigom.

Toda 14. avgusta 1958 je Lowell Voorhies v Genovi prejel pismo oziroma samo ovojnico, v kateri je bil izrezek iz časnika Bayerische Wochen-echo.

»Bivši major SS Rolf Dieterle,« je pisalo na izrezku, »ki so ga že zdavnaj obsodili v odsotnosti zaradi zločinov nad nemškim prebivalstvom in nad prebivalci okupirane Italije v letih 1943 in 1944, je bil aretiran in obsojen pred sodiščem v Leipzigu na do smrtne ječe. Dieterle je živel v Leipzigu pod lažnim imenom s svojo ženo italijanskega rodu, ki se imenuje Concetta Mirandi. Prijeli so ga na osnovi anonimne prijave, ki je prispela iz Münchna.«

Zanimivo je, da so Dieterle ujeli in obsodili v Vzhodni Nemčiji, ne v Zahodni.

K časopisnemu izrezku je bil pritrjen listek, na katerem je pisalo: »G. Voorhies, sedaj sem torej izpolnil dogovor z g. Cancellierijem. Brž ko bo mogoče, vam bom telefoniral v Genovo. Kmalu bomo prispeli na cilj.«

Od takrat čaka Lowell Voorhies v svoji pisarnici v Genovi, a nihče se ne oglasi, čeprav so minila že leta, odkar mu je Peter Fleig pisal iz Münchna.

Zaklad, vreden več milijard, je še vedno v morju pred Korziko, nedaleč Bastille. Kaj se je zgodilo z zagonetnim Petrom Fleigom, čemu se ne oglasi, je skrivnost. Lowell Voorhies je pripravljen čakati še naprej. Kako dolgo?

K O N E C

FANTOMAS

FANTOMASOVI ZLOČINI

- FANTOMAS!
- Kaj ste rekli?
- Rekel sem FANTOMAS!
- A kaj to pomeni?
- Nič in vse!
- In kdo je to?
- Nihče... a vendar nekdo!
- Kaj dela ta nekdo?

To boste zvedeli v novem napetem pustolovsko kriminalnem romanu FANTOMASOVI ZLOČINI, ki je navdušil najširšo svetovno javnost. Roman FANTOMASOVI ZLOČINI bo na voljo že 25. julija 1966 v upravi Večera, pri raznašalcih časnikov in v vseh kioskih in trafikah, kjer prodajajo BE-ČE romane.

Ne pozabite, FANTOMASOVI ZLOČINI še ta mesec!

BE-ČE BE-ČE BE-ČE BE-ČE BE-ČE BE-ČE BE-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI LEDAR

Sobota, 23. julija — Branislav Petek, 22. julija — Dan vstaje Nedelja, 24. julija — Kristina Ponedeljek, 25. julija — Jakob Torek, 26. julija — Ana Sreda, 27. julija — Sergej Četrtek, 28. julija — Zmago

ČESUJKE

Dragi mami in stari mami Ani Potocar iz Gor. Stare vasi pri Sentjernejem hlevu za njen praznik leta majo in še mnoga zdrava leta sva in biserka z družinami.

ŽALIVANJE

Ob bridki izgubi moje drage žene, mame

ALOJZIJE ŠPRAJČER

iz Novega mesta se iskreno zahvaljujem hišnem svetu, Komunalnemu podjetju, zdravnikom in stročnemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnice Novo mesto, vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so nam izrekli sožalje in jo spremenili na njeni zadnji poti.

Zalujoci mozi Alojz, sinova Joze in Draze z družinama

Ob teški izgubi našega očeta in moža

FRANCA DERGANCA

iz Semiča se iskreno zahvaljujem Kefalovim, Lahovim in sosedom, ki so nam stali zadnje dni ob strani. Najlepša hvala tudi semiškim pevci in vodju tov. Zupančiču, gosposdu župniku, darovalcem vencev, vsem, ki so tako polnočestovito pospremil pokojnika na zadnji poti in z nami sočustvovali.

Zalujoci družina Derganca iz Semiča

Ob teški izgubi naše mame in stare mame

MARIJE ABINA

upokojene babice iz Mokronoga se najtopleje zahvaljujem organizaciji ZB Mokronog, Mirna in Trebnje, Zdrženju babic, mnogim drugim organizacijam z Mirne, pevci, godbi, govornikom za poslovljene besede, vsem sosedom in prijateljem za cvetje in spremitvo. Se posebej se zahvaljujem tov. Berčetu za nesebično pomoč v najtežjih urah, kakor tudi Ančki Kolenc za vso skrb med boleznijo drage pokojnice. Zahvaljujemo se tudi tov. Otmarju Megliču, kamnoseku. Se enkrat najlepša hvala!

Zalujoci otroci z družinami

PREKLIČI

Alojz Hribar, Družinska vas 45, Bela cerkev, prepovedujem hojo in pašo kokoši ter odmetavanje odpadkov po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal!

maloglasji

PRODAM HIŠO v centru Ormožja — 1 dvosobno stanovanje, 80,52 m² in 2 samostojni sobi, vseljivo septembra — ter delavnico s skladiščem, vseljivo konec leta — Dogovor! Niko Boljkovac, Kolodvorska 1.

PRODAM novo dvojno pomivalno korito iz nerjaveče pločevine. Čista herojev 48, Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni sporod od 4.30 do 8.00.

PETEK, 23. JULIJA: 6.00-8.00 Zvočni za praznično jutro! 8.05 Umetniški pripoved — Janes Potec: Pravičnica o Vancu in Lenki. 10.00 »Pot« v zmago... 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 13.30 Ustvarjalnost in človečnost NOB 14.30 Slovenske narodne pesmi. 16.00 Post festum Zagreb 66. 18.00 Radijska igra — Ciril Zlobec: Močaka leta našega otroštva. 20.25 Lajza orkestralna glasba. 21.15 Oddaja o morju in pomorskem. 23.05 »Polstni pastoral«.

SOBOTA, 23. JULIJA: 8.05 Glasbena matineja 9.15 Počistniški pozdravi. 10.15 Oporni koncert. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inz. Zvonimir Simič: Perspektive briškega vinogradišča in vinarstva. 13.40 Ansambel Borisa Kovačiča in trio Avgusta Stanka. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pesni in plesi iz Jugoslavije. 17.05 Grumo v kino. 18.15 Zanimivosti iz sveta zabavne in jazzovske glasbe. 18.40 S knjižnega trpa. 20.00 Sobotni koncert naše orkestralne glasbe. 20.30 Zahvalna radijska igra — Aleksander Ma-

ZARADI SELITVE ugodno prodam kompletno kuhinjsko opremo: omaro za obleko — orehova korenina, divan (vse ročno delo), šivalni stroj BAGAT in nov kombiniran štedilnik. Zemva, Trebnje 36.

PRODAM sobno kredenco. Hladnikova 2, Novo mesto.

PRODAM TELEVIZOR znamke RIZ. Vprašajte pri Kati Jurjevčič, Semič št. 25.

PRODAM kuhinjsko pohištvo, divan, pomivalna korita. Naslov v upravi lista (780/66).

POCENI PRODAM majhen plinski kuhinjski aparat (primeren za vikend), dve hrastovi karnisi, eno rezervno kolo za avto ali gumni voz 15 col s plaščem in zračnico in luster s tremi žarnicami. Naslov v upravi lista.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi din. Za naslov v upravi lista pribitek 1 novi dinar — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh naših oglasih, zahvalah, oskrbnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta.

PRODAM SKORAJ NOV plinski štedilnik s pripadajočo bomo, tudi na ček Jereb, Majde Silc 13, Novo mesto.

UGODNO PRODAM spalnico. Naslov v upravi lista (782/66).

ZAKONSKI PAR z otrokom nujno potrebuje sobo in kuhinjo v mestu, Bršlino ali bližnji okolici. Plačan dobro. Ponudbe pošljite na naslov Rade Stankovič, V. P. 1394-3, Bršlino, ali se oglašite osebno vsak dan od 6.—12. ure na gornji naslov.

REALITETNA AGENCIJA LJUBLJANA, Krekov trg 10/1, tel.: 315-766, prodaja: molzno napravo »Mules«, 5 napajalnikov, betonski mešalnik — traktorski, 1500 zidnih blokov, 900 rapid nosilcev, 1500 zidakov, 100 salonskih plošč, troslice za umetni gnoj, traktorske gosenice, 2 dvoosni prikolici, železno cisterno, avto »Honorage« in OM, gostilniško hišo pri Ljubljani.

TAKO KUPIM manjšo hišo ali dvosobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (771/66).

KUPIM leseno ali kovinsko avto-garazo, tudi rabljeno. Naslov v upravi lista (765/66).

TAKO SPREMEM dva pečarja. Stanovanje zagotovljeno. Ivan Zagar, pečarstvo, Ljubljana, Vodmatska 2/II.

VAJENCA z veseljem do tapetniško-dekoratorske obrti sprejme takoj Stefan Grahek, tapetnik, Brežice.

SPREMEM krojaško vaješko. Janez Mohorčič, Stara cesta 18, Kranj.

ISCEM opremljeno sobo v Brežicah, blizu osnovne šole — septembra. Naslov v upravi lista (786/66).

NUJNO POTREBUJEM stanovanje v Novem mestu. Plačan dobro, tudi vnaprej. Naslov v upravi lista (785/66).

OPREMLJENO SOBO oddam dvema samokima ženskama. Bršlino 39, Novo mesto.

K 7-LETNI HČERKI isčem dobro starejšo gospodinjico. Nudim do-urno oskrbo. Franc Kopinč, Guberje 1, p. Dobova.

PRUČENO ali kvalificirano kuharico ter dekle — dobro računsko, ki ima veselje do stredbe, isče gostinsko podjetje. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe pošljite na upravo lista.

ISCEM ŽENSKO za varstvo otroka in za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (778/66).

ISCEM GOSPODINJSKO POMOČNICO za takoj. Možnost priložne kuharjanja. Ponudbe na naslov: Hanuš, Bled, Jelovška 30.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposica 5 (prolog univerze).

UGODNO PRODAM rabljeno kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista.

PRODAM PRALNI STROJ »Ribera« s centrifugo. Čejan, Zagrebška cesta 6, Novo mesto.

PRODAM malo rabljen stabilni bencinski motor 6,5 KS, uporaben samo za pogon kmetijskih strojev. Perkolj, Kronovo, Bela cerkev.

PRODAM osebni avto VW v dobrem stanju, za ugodno ceno. Jože Šušter, Sevnica.

PRODAM ruvač krompirja znamke »Lanza«. Jože Cvelbar, Dolnja vas 1, Smarjeta.

TAKO SPREJMEM osebo, ki bi pazila otroka. Naslov v upravi lista (791/66).

POROČNI PAR brez otrok isče sobo in kuhinjo v Novem mestu. Plačan vnaprej. Naslov v upravi lista (792/66).

17. JULIJA ZVEČER sem izgubil skovko s ključki od Jerman vrha, Skočjana do Novega mesta. Vrnite lista bom nagradil. Ivo Kotar, Brod 45.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJLIK — telefon 21-129 in STANJARD — telefon 21-158.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v breziški porodnišnici rodile: Anica Gregčič z Bizeljskega — Ivana, Marija Javornik z Cateža — Vlasto, Mira Fabjančič iz Brestanice — deželica Ana Šepič iz Rakovca — Vladka, Marija Blažič iz Smarjete — Ireno, Terezija Jazbec iz Sevnice — Igorja, Mihaela Dornik iz Podbočja — Romano, Erika Kolar z Senovega — Andreja, Josipa Župančič iz Gorkovca — deželica, Jolca Simič z Cateža — dva deklica, Fanika Čener s Trške gore — deželico, Ema Kočeva iz Stranj — Romano.

Pretekli teden so se poneseščili in iskali pomoči v breziški porodnišnici: Mihajlo Crpič, kmet iz Grdjanov, je padel z lestve in si poškodoval glavo; Ana Grive, upokojenka z Ledine, je padla in si poškodovala desno nogo; Ana Colner, soc. podpiranka z Bizeljskega, je padla čez hišni prag in si zlomila levo roko; Franc Pečnik, avtomobilist iz Sp. Starega grada, je padel s kolesom in si poškodoval levo roko; Ivan Vidmar, delavec iz Gor. Lepe vasi, si je pri delu v tovarni poškodoval levo nogo; Juro Gregorin, kmet iz Prudnice, je padel s koplja slame in si poškodoval hrbtenico; Jože Galič, kmet iz Ponikve, je padel z voza in si poškodoval glavo; Franc Les, vajelec gostinske stroke z Cateža, se je zaletel z avtomobilom ter si poškodoval rebra.

OBVESTILA

OBVESCAM vse dobavitelje žita, da mlini svet redno obratuje. Na zalogi kvaliteta moke in mlinski izdelki. Zamenjava vsak delavnik od 6. do 14. ure. Mila Kovatnik, Novo mesto.

Alojz Zajc, Novo mesto, Zaga 1, priporočam sosedom moje njive v Družinski vasi na Gmajni, naj pazijo na kokoši, ker bom paljagal po njih strup proti mrčesu in mišim, in to od 24. julija dalje.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Lesjak iz Gotne vasi — Primoža, Barica Maršič iz Bratovanovcev — Marijana, Ivanka Kovač iz Bršlina — Andrejo, Cveta Gobec s Senovega — Greto, Tončka Orsog iz Dobove — Ivana, Stanka Kodrič iz Ostroga — Slavka, Pavla Fabjan iz Zabe vasi — Marijana, Olga Blažič iz Zaloga — Borisa, Milena Murič iz Ormožja — Jolanda, Ora Tubanovič iz Oključke — Neja, deželico Vida Mrazovič iz Čeznje — deželico, Ana Kastelic iz Jablana — deželico, Ana Smrka iz Gor. Globodola — deželica, Marija Hraštar z Vrha — deželica, Marija Horvat iz Zaloga — deželico, Joža Zoran iz Vrboveca — deželica, Stanislava Pavšec iz Sentjurja — deželica.

Pretekli teden so se v breziški porodnišnici rodile: Anica Gregčič z Bizeljskega — Ivana, Marija Javornik z Cateža — Vlasto, Mira Fabjančič iz Brestanice — deželica Ana Šepič iz Rakovca — Vladka, Marija Blažič iz Smarjete — Ireno, Terezija Jazbec iz Sevnice — Igorja, Mihaela Dornik iz Podbočja — Romano, Erika Kolar z Senovega — Andreja, Josipa Župančič iz Gorkovca — deželica, Jolca Simič z Cateža — dva deklica, Fanika Čener s Trške gore — deželico, Ema Kočeva iz Stranj — Romano.

Pretekli teden so se poneseščili in iskali pomoči v breziški porodnišnici: Mihajlo Crpič, kmet iz Grdjanov, je padel z lestve in si poškodoval glavo; Ana Grive, upokojenka z Ledine, je padla in si poškodovala desno nogo; Ana Colner, soc. podpiranka z Bizeljskega, je padla čez hišni prag in si zlomila levo roko; Franc Pečnik, avtomobilist iz Sp. Starega grada, je padel s kolesom in si poškodoval levo roko; Ivan Vidmar, delavec iz Gor. Lepe vasi, si je pri delu v tovarni poškodoval levo nogo; Juro Gregorin, kmet iz Prudnice, je padel s koplja slame in si poškodoval hrbtenico; Jože Galič, kmet iz Ponikve, je padel z voza in si poškodoval glavo; Franc Les, vajelec gostinske stroke z Cateža, se je zaletel z avtomobilom ter si poškodoval rebra.

OBVESTILA

OBVESCAM vse dobavitelje žita, da mlini svet redno obratuje. Na zalogi kvaliteta moke in mlinski izdelki. Zamenjava vsak delavnik od 6. do 14. ure. Mila Kovatnik, Novo mesto.

Alojz Zajc, Novo mesto, Zaga 1, priporočam sosedom moje njive v Družinski vasi na Gmajni, naj pazijo na kokoši, ker bom paljagal po njih strup proti mrčesu in mišim, in to od 24. julija dalje.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje apokaliptični jezdeci«.

Sodražica: 23. in 24. 7. francoski film »Kievski princias«.

Sentjernež: 23. in 24. 7. barvni film »Dva zedec«.

Trebnje: 23. in 24. 7. francoski film »Krava in ujetnik«.

Novo mesto »Krka«: 23. do 25. 7. ameriški barvni film »Hataria«.

26. 7. italijanski barvni film »Kartagina in plamenih«. 27. in 28. 7. nemški film »Carovnika«.

Ribnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Ameriška vesela parada«.

Sevnica: 23. in 24. 7. ameriški film »Štirje